

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Goedenavond. Hartelijk welkom bij deze commissie Samen wonen, alle commissieleden, de portefeuillehouders, de ambtenaren, alle insprekers, de mensen die thuis meeluisteren of die dit later beluisteren. Alle fracties zijn vertegenwoordigd. We hebben een volle agenda. U heeft de vorige commissie bewezen dat u puntig vragen kunt stellen. Toen waren we op tijd klaar. Ik zou zeggen, volg het goede voorbeeld vanavond opnieuw. Dan gaan we naar de agenda. Zijn er nog opmerkingen over de agenda? Dat is niet het geval. Dan is die bij deze vastgesteld.

2. Spreekrecht voor hen die zich hebben aangemeld

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 2, het spreekrecht voor hen die zich hebben aangemeld. Er zijn zeven insprekers over het agendapunt, het rapport van de Rekenkamercommissie Participatie en de Omgevingswet. Gezien het feit dat er zeven insprekers zijn, is de inspreektijd vierehalve minuut. Daar gaan we ook strak ons aan houden. We beginnen met mevrouw Punselie. Succes met uw bijdrage.

Mevrouw Punselie: Goedenavond, wij hebben kennisgenomen van het rapport van de Rekenkamer over participatie in Ridderkerk en voelen ons voor het eerst in lange tijd gekend, want ondanks dat wij niet betrokken zijn bij dit onderzoek, herkennen wij ons in de conclusie. Die is, de huidige invulling van participatie in Ridderkerk is zorgwekkend te noemen. De Rekenkamer stelt ook dat burgers zich eerder machteloos dan gehoord en betrokken voelen. Dat is nu precies hetgeen wij, bewoners van het cultuurhistorisch centrum, ondervinden. Ongeveer een jaar geleden hebben we ingesproken in de raad, vanwege het gebrek aan een participatietraject bij de totstandkoming van een nieuw te bouwen appartementencomplex aan de Blaak. We hebben onze verbazing geuit over het feit dat alle Ridderkerkse partijen het grote belang van burgerparticipatie onderschrijven, maar dat er desondanks, daar waar de gemeente om wat veel reden ook niet zo goed uitkomt, de denkkraft en betrokkenheid van burgers of bewoners helemaal niet zo op prijs wordt gesteld. Hemel en aarde hebben wij bewogen om te kunnen participeren. Zoals u weet tevergeefs. Helaas bleef het niet bij deze ene negatieve ervaring met burgerparticipatie in Ridderkerk. Vol enthousiasme zijn een aantal van ons gaan participeren in het wijkoverleg Centrum. Ten volle bereid om onze expertise en betrokkenheid ter beschikking te stellen voor zaken in onze directe woon- en leefomgeving. Geschrokken zijn we, niet alleen vanwege het feit dat onze inzet helemaal niet zo op prijs werd gesteld, maar vooral door de wijze waarop er van alles uit de kast werd gehaald om ons het participeren onmogelijk te maken. Met als klap op de vuurpijl het eenzijdig opheffen van het convenant door de gemeente. Dit zonder hoor of wederhoor en zonder hierbij fatsoenlijke tekst en uitleg te geven. Gelukkig is er nu de Wet openbaarheid overheid en hopen we via dit instrument informatie te verkrijgen die ons tot nu toe onthouden wordt. Een lange en hoogstwaarschijnlijk een gecensureerde weg, maar we blijven hoopvol. Gesterkt door de maatschappelijke roep van een open en transparante overheid. Ook door de ophanden zijnde inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarbij het betrekken van inwoners bij een project of initiatief in de leefomgeving verplicht is gesteld. Hoe mooi is het dan om vandaag, midden in de internationale week van de open overheid, waar wereldwijd burgers in actie komen om een transparant participerend, inclusief en verantwoordelijk bestuur te bevorderen, voor u te mogen inspreken over burgerparticipatie in Ridderkerk. We leven in een democratie, waarin bestuurders behoorlijk dienen te besturen en aanspreekbaar dienen te zijn op hun beleid en acties. De gemeente is er immers voor haar bewoners. Maar hoe handelt onze eigen gemeente Ridderkerk feitelijk als zij andere belangen heeft of als de openbaarheid schuurt? Voorbeeld, in het geheim optrekken. In ons geval om

samen met Wooncompas een niet binnen het bestemmingsplan passende galerijflat te bouwen, niet of onjuist informeren van belanghebbende burgers en organisaties, participatie opnemen of niet serieus nemen, spreekrecht ontnemen, hebben wij ondervonden in de Welstandscommissie, informatie onder de pet houden, zoals recent is gebleken bij de geluidsschermen, de gang naar de rechter kiezen in plaats van participatie toelaten, toezeggingen niet naleven, onvolledig of onjuiste verslaglegging en gefundeerde kritiek ontkennen of bagatelliseren in plaats van ter harte te nemen, zoals het rapport Rekenkamer aangeeft. Het zou mooi zijn als onze gemeente in de week van de openbare overheid de heersende cultuur doorbreekt en daadwerkelijke burgerparticipatie nastreeft. Niet met mooie woorden in beleidsstuk of andere praatjes, maar met daden, ook als openheid en transparantie schuurt. Wij, belanghebbende burgers bij het cultuurhistorisch centrum, zijn nog steeds van harte bereid om ons in te zetten voor de nieuwe aan de Blaak. Niet tegen, maar samen met de gemeente. Het is nooit te laat om een besluit te herroepen omwille van een middels participatietraject verkregen gedragen plan, wat recht doet aan zowel de Woonvisie, het cultureel erfgoed, als aan belangen van omwonenden.

De voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

Mevrouw Punselie: Dat gaat lukken, want ik praat heel snel. De gemeente heeft in haar reactie op het Rekenkamerrapport benoemd, dat er al in de geest van de nieuwe Omgevingswet geoefend wordt met participatie bij woningbouwontwikkelingen. Een uitgelezen kans om hier te repareren wat zij niet heeft gedaan. Tot slot, totdat we een geaccepteerd niveau van burgerparticipatie bereikt hebben en een open en transparante bestuurscultuur is gerealiseerd, verzoeken wij ook kritisch te zijn. Vertrouwen is goed, maar controle is beter en het is nodig.

De voorzitter: Uw tijd is om. Dank u wel, namens de hele commissie voor uw bijdrage. De publieke tribune wordt gevraagd om geen tekenen van instemming of afkeuring te laten tonen. Wie van de commissie wil een vraag stellen? Dat zijn drie mensen. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid, u als eerste.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor uw insprekbijdrage. Ik heb twee vragen. U gaf aan ook in het Blaakdossier samen met de gemeente te willen optrekken, in het kader van participatie. Kunt u aangeven hoe u dat voor zich ziet? U schetste heel duidelijk uw participatie ervaringen met de gemeente. Er ligt een rapport van de Rekenkamer. Wat is nu volgens u de belangrijkste les voor de gemeente, waar eigenlijk gelijk mee aan de slag gegaan zou moeten worden als u het voor het zeggen had? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Dank u wel. Zoals wij aangegeven hebben, is een participatietraject waarbij de verschillende belangen afgewogen worden rondom de nieuwbouwflat Blaak van essentieel belang. Dat dient zeker in samenhang met de andere ontwikkeling gezien te worden. Dit is het moment om een hernieuwd participatietraject plaats te vinden. Dat is niet gebeurd. Heeft de wethouder ook zijn excuus voor aangeboden, dat het niet op deze manier had gemoeten. Wij zijn als bewoners allemaal belanghebbenden in het gelijkgesteld door de bezwaarcommissie. Dan zou er een moment zijn om een besluit te herroepen, waardoor hernieuwd participatie plaats kon vinden. Dat is volgens mij de bedoeling van participatie, zoals de Rekenkamer het aangeeft, zoals uw raad het allemaal in uw eigen verkiezingsprogramma's, als u allemaal omarmt. Dit is een uitgelezen kans om de bevestigde en gemaakte fouten te herstellen en een goed participatietraject te laten plaatsvinden voor de gehele ontwikkeling aan de Blaak.

De voorzitter: Mijnheer Rijdsdijk knikt dat hij tevreden is. Dan gaan we naar mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Mevrouw Punselie, een heldere inspraak, die ook wel duidelijk aangeeft dat er met de participatie nog heel veel stappen te zetten zijn. Dat ben ik best wel met u eens. U zegt van, we hopen nu op een hernieuwd participatietraject. Dat zou dan met de gemeente moet en samen met Wooncompas. Als dat niet gebeurt, welke stappen resten u daar nog als inwoner? Weet u dat?

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Ja, dat weten wij. Door het hernieuwde besluit is er voor ons alleen nog de mogelijkheid van beroep bij de rechtbank open. Dat is best heel erg jammer, want dat is niet onze inzet geweest, maar daar zijn we nu toe gedwongen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is er aan de linkerkant nog een vraag van, ik meen, mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Eén vraag. Als ik u goed begreep, had u het erover dat u graag wilde meedenken bij het wijkoverleg en dat uw expertise en uw kennis daarbij niet gewaardeerd werd. Als ik het goed begrepen. Kan u dat toelichten voor mij? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Punselie.

Mevrouw Punselie: Ja hoor, dat kan ik toelichten. Wij hebben geprobeerd met allerlei onderwerpen mee te denken, adviezen te geven, input te leveren. Onze ervaring is dat we daar weleens iets niet van terugvonden in de notulen of dat de notulen sowieso niet correct waren. Dat wilden we dan aanvullen. Dan werd er door de verantwoordelijk ambtenaar van de gemeente gezegd, we kunnen niet alles notuleren en dat is te veel. Dan gaf de voorzitter aan, maar dit is essentieel. Dit is ingebracht. Dan moesten we een hele discussie wat er wel, al dan niet, in de notulen moest komen. Dat is al een vorm van censuur waarvan je zegt van, dat is onwenselijk. Maar dan neem je ook de mensen niet serieus die hun vrije tijd opofferen, zich verdiepen in stukken, goed voorbereid een vergadering ingaan. Dan wordt dat niet op prijs gesteld. Ik moet eerlijk zeggen, persoonlijk is mij niet eens te kennen gegeven, dat hebben wij via de voorzitter vernomen, dat het wijkoverleg eenzijdig opgezegd is. Ik heb me verder met dat traject niet bemoeid, maar ik vind het als Ridderkerkse burger toch wel heel ernstig dat hier op deze manier met alle, wat ik zeg, energie, kennis en kunde van al deze mensen op deze manier omgegaan wordt. Dat is ook een gemiste kans, want er zit heel veel kennis en expertise in. Natuurlijk kan er nog veel meer en kunnen de nieuwe vormen meegaan met de tijd, maar ik denk dat het wel heel essentieel is om iets wat je hebt niet weg te doen voordat je iets nieuws kan omarmen. Ik heb heel kort geprobeerd het uiteen te zetten.

De voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Ik zie dat het voldoende is. Dan hartelijk dank en mag u plaatsmaken voor mijnheer Van der Staay. Misschien om wat tijd te winnen dat de volgende spreker alvast hier in de buurt gaat zitten, dan kan het iets sneller wisselen. Natuurlijk niet, mijnheer Van der Staay. De teller begint te lopen als u begint te spreken. Succes met uw insprekbijdrage. U mag zelf de microfoon bedienen. Ook u heeft vierenhalve minuut.

De heer Van der Staay: Voorzitter goedenavond. Goedenavond leden van de raad en alle andere mensen ook. Mijn naam is Maarten van der Staay. Ik ben sinds 2006 deelnemer en sinds 2016 voorzitter van het Wijkoverleg Rijsoord en het Wijk-Idee-Team Rijsoord. Ons wijkoverleg vertegenwoordigt veel inwoners. Op 16

december 2022 kregen wij, de voorzitters van de wijkoverleggen, een brief van B&W. die luidt als volgt. “Het is de afgelopen maanden meermaals voorgekomen dat in meerdere wijkoverleggen geen sprake meer is van een constructieve samenwerking. Bij verschillende wijkoverleggen zijn onze medewerkers, bestuurders en/of partners onheus bejegend. We hebben om die reden besloten om de ambtelijke ondersteuning bij de wijkoverleggen per 1 januari 2023 op te schorten. Dat dit ten koste gaat van wijkoverleggen, waar wel sprake is van een prettige samenwerking, vinden we het jammer en we begrijpen dat deze boodschap voor deze wijkoverleggen onverwacht komt. Volgende maand gaan we een gesprek met onze gemeenteraad aan over de toekomst van wijkparticipatie. Na dit gesprek zullen wij met uw contact opnemen.” Tot zover de brief. Een kort en kil briefje. We zijn hevig geschrokken van deze boodschap. Zonder overleg, zonder participatie stonden wij voor een voldongen feit. Met de vraag, zijn wij nu een wijkoverleg waar de samenwerking wel constructief was of juist niet? Wie, wat of wanneer hebben de onheuse bejegeningen plaatsgevonden? Dat is ons nog steeds niet duidelijk. Wij vinden ons werk onvoldoende gerespecteerd nu we zomaar aan de kant worden gezet. Wij, de voorzitters en voormalig voorzitters van alle wijken van Ridderkerk, zijn direct in overleg getreden. Alle deelnemers van de wijkoverleggen hebben de burgerparticipatie hoog in het vaandel staan. Het opgebouwde netwerk in diverse gremia maakt dat we veel gebiedskennis hebben. De ruim vijftig vaste deelnemers en de mensen die ad hoc aanhaakten, allemaal vrijwillig, hebben dit in de voorbije jaren met plezier opgepakt, samen voor een mooier Ridderkerk. De lijntjes waren kort en de gemeente wist wat speelde in de wijken. Meningsverschillen werden bediscussieerd en van beide zijden waren er soms tekortkomingen. Dat maakte wel dat deelnemers zich hebben teruggetrokken uit het wijkoverleg de afgelopen jaren. Een probleem was toch wel het langzame tempo waarin ideeën concreet werden uitgevoerd door de gemeente of uiteindelijk zelfs helemaal niet meer werden uitgevoerd. De intentie is nu op de oude voet doorgaan door de wijkoverleggen, conform het convenant van 2016 en onderzoeken of online participatie onderdeel uit kan maken van het fysieke wijkoverleg. De buurttenten, waarop de wethouder in wil zetten, deden we al en dat kan uiteraard gecontinueerd worden. Geef ons weer de ambtelijke ondersteuning van de wijkregisseur, de notulisten en het secretariaat met Wooncompas, Facet en politie als vaste partners bij ons overleg. Dit met naleving van het convenant, door beide partijen. Na mij komen voorzitters van andere wijkoverleggen aan het woord, om zaken naar voren te brengen die we met elkaar uitvoerig besproken hebben de afgelopen maanden. Allen belichten we het deelnemen aan het wijkoverleg en het opschorten hiervan. Tot zover. De volgende sprekers zijn Patrick Noot, Gerrie Noot, Johan Kraaij, Linda van der Sluis en Hans Boots. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik zoek nog een beetje naar de relatie met het rapport, maar dat terzijde. Wie van de commissie wil hierop vragen stellen? Mijnheer Rijsdijk en mevrouw De Man. Mijnheer Rijsdijk was daarstraks als eerste. Krijgt nu mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1 als eerste het woord.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Naar De Man luister ik ook. Overigens zie ik de link weldegelijk met het Rekenkamerrapport. Daar wordt een aantal keren het wijkoverleg letterlijk benoemd en er wordt heel veel over participatie in de platforms gesproken. Wijkoverleg is een platform. Maar dat terzijde. Mijnheer Van der Staay, Maarten, ik heb een vraag aan u, want u heeft het over alle voorzitters van de wijkoverleggen en u noemt net een rijtje op. Daaruit mis ik toch de voorzitter van Drievliet, mijnheer Van der Star, de voorzitter van Oost, mijnheer Eerland, als ik het goed zeg, en de voorzitter van Bolnes, wellicht misschien mijnheer Van Wijngaarden hoe zit dat?

De voorzitter: Mijnheer Van der Staay, u krijgt het woord van de voorzitter. U heeft nu gelegenheid om het antwoord te geven.

De heer Van der Staay: Mevrouw Van Nes, Petra, je vraag is correct, want het is zo dat Toto van der Star is een van de voorzitters. Die kon vanavond niet aanwezig zijn. René Eerland had vakantie. Van Bolnes is het zo dat Hans van Wijngaarden is vorig jaar gestopt met het voorzitterschap in Bolnes, omdat er geen deelnemers in Bolnes waren, uit de burgerij vandaan, die deel wilden nemen aan het wijkoverleg. Dat is op een heel laag pitje komen te staan. Maar hij is wel, op onze vraag of hij mee wilde denken, spontaan aanwezig geweest bij al onze vergaderingen die we nu gehad hebben vanaf december. Hij heeft ook een belangrijke inbreng daarin. Laten we met zijn allen hopen dat alles weer op zijn potjes terechtkomt. Dan kan Bolnes ook weer een wijkoverleg organiseren. Is dat voldoende voor u?

De voorzitter: Dank u wel voor het antwoord. Dan mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag. U schetste een beeld van hoe het in het wijkoverleg ging. Een helder verhaal, denk ik. Mijn vraag aan u is, wat ziet u als het grootste verbeterpunt voor de gemeente op het gebied van participatie, ook in het licht van het rapport dat er ligt? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van der Staay.

De heer Van der Staay: Een belangrijk punt is dat het convenant aangehouden wordt wat in 2016 gemaakt is. Daar is de hand nogal eens een keertje mee gelicht. Een ander punt is, breng die wijkoverleggen weer in zijn oude toestand terug. Want de mensen hebben zoveel contact met hun achterban. Als ik in de wijken hoor en zelf meemaak in Rijsoord, als er wat is dan komen de mensen gewoon op bezoek als wij een vergadering hebben of we gaan er een aparte vergadering voor beleggen. We zijn altijd op de hoogte van dingen die in ons dorp gebeuren. Maar van de andere kant willen we ook van de gemeente horen, wat zijn de plannen met een wijk. Want dan kunnen we daarop inspelen. Dat missen we ook, de politie, Facet. Dat zijn allemaal dingen die we dan op een gegeven moment gaan missen. Wooncompas. Dat zijn mensen die we er graag weer bij willen hebben. Dat valt dan weg als je het op een andere manier gaat organiseren. Overigens willen we daar wel aan meewerken om het op een andere manier te organiseren, maar dan moeten we wel de kans krijgen en dan moet het niet gaan zoals het nu gegaan is. Dat je allerlei dingen ineens ziet veranderen en dat er geen activiteiten komen vanuit B&W om te zeggen, we zullen eens even spijkers met koppen slaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Staay. Uw vraag is naar tevredenheid beantwoord van de vraagsteller. Dan dank ik u nogmaals en is het woord aan mijnheer Noot. Aan u het woord.

De heer Noot: Geachte voorzitter, raadsleden en college, ik ben Patrick Noot, medevoorzitter Wijkoverleg West. Sinds vijftien jaar deelnemer Werkgroep Lucht en Geluid. Bij ons wijkoverleg zitten ongeveer twintig mensen aan tafel, naast wijkbewoners, wijkregisseur, notulisten, Wooncompas, politie en Facet. Er gebeurt veel in wijk West, onder andere op gebied van verkeer, nieuwbouw, renovatie, huurwoningen, herinrichting en straten, veiligheid en de slechte luchtkwaliteit en geluidsoverlast. De wijkoverleggen vergaderen vijf keer per jaar. In 2016 hebben alle wijkoverleggen een convenant getekend met de gemeente. De afspraken daarin zijn helder en goed, naar mijn idee. Het convenant heb ik u gestuurd. Ik haal er wat punten uit. Het doel van het convenant. De partijen waarborgen en verbeteren, ieder vanuit zijn rol, verantwoordelijkheid, de leefbaarheid van de wijk. De taak. Het wijkoverleg inspireert en informeert de gemeente, gevraagd en ongevraagd. Het gemeentebestuur inspireert, informeert en faciliteert daar voldoende en op tijd te informeren en uit te nodigen, mee te praten over thema's in de wijk. Mijn reactie hierop. Dit gebeurt eigenlijk het meest met wijkoverstijgende thema's als voor het groenbeleid en de hittestresstest, HOV, hoogspanningsleidingen, Siloah enzovoort zetten we zelf op de agenda. Verder citeer ik. "Besluit en adviezen. Het gemeentebestuur maakt een startnotitie. Daarin staat of het wijkoverleg wordt betrokken of niet. Dit

wordt schriftelijk gecommuniceerd." Mijn reactie hierop, is nog nooit gedaan. Informatievoorziening. De gemeente voorziet het wijkoverleg actief en adequaat van informatie. Mijn reactie, dit gebeurt mondjesmaat. Als wijkbewoners geïnformeerd worden hoort het wijkoverleg dit ook, want niet is elke straat vertegenwoordigd. Mijn reactie hierop, dat gebeurt mondjesmaat. Het is een goed convenant, wat er nu ligt. De gemeente legt de lat voor zichzelf erg hoog. Als dit convenant beter zou zijn nageleefd, hadden onze wijkoverleggen meer leden. Mensen zijn afgehaakt, omdat de communicatie met de gemeente en het opvolgen van de actiepunten doorgaans niet best is. De informatievoorziening vanuit de gemeente is nooit optimaal geweest, maar de laatste jaren verslechterd. Wij worden mondjesmaat actief geïnformeerd of regelmatig teruggekoppeld. We pakken daarom veel zelf op, zoals contact met ambtenaren en wethouders. Dit zou eigenlijk via de wijkregie moeten lopen. Wij hadden tweejaarlijks overleg met de wethouder participatie. Dit werd als een benen-op-tafelgesprek gezien. Verbeterpunten door de wijkoverleggen aangedragen, werden niet genoteerd. Daarvoor was het overleg niet bestemd. Onder andere het werk volgens het convenant is aangekaart toen. De eerste evaluatie door gemeente in 2018, 2019 is goed opgepakt. Daarin herkennen wijkoverleggen zich, maar het was op de plank blijven liggen. Daar overheen kwam een te kort vragenlijstje, evaluatie 2022, wat niet met onze wijk en Oost is gedeeld. Hieruit worden nu verkeerde conclusies getrokken. De wijkoverleggen hebben volgens convenant gewerkt, aangegeven waar de actiepunten van de gemeente niet worden nageleefd, maar er is nooit iets mee gedaan. Eén artikel is er wel nageleefd. Dit convenant eindigt bij opzegging door een van de partijen. Bij vragen naar voorbeelden, kan niet zoiets zeggen. Neem nu de pilot ...

De voorzitter: U heeft nog twintig seconden.

De heer Noot: Neem de pilot containervervoer vanaf de Ridderhaven naar de Nieuwe Reijerwaard. Dat komt onze oren, maar wordt niet actief door de wijkregisseur gemeld. Vervolgens maken we afspraken met de wethouder van Dutch Fresh Port, voorheen Nieuwe Reijerwaard. Dat wordt dan door de wijkregisseur meegenomen en staat op de actielijst, maar nadere invulling zorgen we zelf voor.

De voorzitter: Vierenhalve minuut. Dank u wel voor uw bijdrage.

De heer Noot: Mag ik nog drie regeltjes?

De voorzitter: Nee, we houden het bij vierehalve minuut.

De heer Noot: Fijn. Hartelijk dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen? Dan mijnheer Rijsdijk bent u weer als eerste aan de beurt, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter. We wisselen elkaar zo af, mevrouw Van Nes-de Man en ik. Ik heb twee vragen. U gaf aan dat de relatie een aantal jaren geleden met de gemeente beter was dan tegenwoordig. Kunt u aangeven waar hem dat in uw beleving in zit? U gaf ook aan, doordat zaken te wensen overlaten, laat ik het zo verwoorden, dat er ook mensen zijn afgehaakt. U zei, de groep is nu ongeveer twintig mensen. Kunt u aangeven hoe dat een aantal jaren geleden was? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Noot.

De heer Noot: Een aantal jaren geleden zaten wij met 30, 35 mensen om tafel. Daar zat ook veel jeugd bij. De vragen worden niet beantwoord, ze worden niet behandeld, die mensen blijven weg. Er zijn er 20 overgebleven. Dan vraag 1. Wij hadden vroeger een wijkregisseur. Die speelde echt alles door. Ik moet uitkijken wat ik zeg nu. Deze wijkregisseur, die we nu hebben, -regisseuse, het is een fijne vrouw, het is een goede vrouw, maar ze is niet voor ons, ze is voor de gemeente. Dat is mijn antwoord daarop. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik ben nog benieuwd naar die laatste drie minuten van uw inspraak, maar die hoor ik misschien te zijner tijd nog wel een keer. Dat komt wel. U neemt ook deel aan de Werkgroep Lucht en Geluid, gaf u aan, onderdeel van het Wijkoverleg West. Nou stond er recent in de krant best veel over dat er toch wel bezwaren zijn tegen dat stukje geluidswal wat recent dichtgemaakt is. Dat is onder andere door Lucht en Geluid geïnitieerd. Kunt u daarop reageren, hoe dat dat gelopen is als het over participatie gaat?

De voorzitter: Mijnheer Noot.

De heer Noot: Dank u. Wat moet ik daarvan zeggen? We liggen naast een zeventienbaans Rijksweg. Er is naar ons geluisterd door de gemeente. Wij hebben verzocht om een geluidswal. Die is er nu gekomen. Wij hebben er erg veel baat bij qua geluid, fijnstof vooral. Er is geluisterd naar ons.

De voorzitter: Dank u wel voor uw beantwoording, mijnheer Noot. Dan mag u plaatsmaken voor iemand met dezelfde achternaam, mevrouw Noot. Aan u het woord, mevrouw Noot. Succes met uw bijdrage.

Mevrouw Noot: Geachte voorzitter, raadsleden en college, ik begin Gerrie Noot, voorzitter Wijkoverleg West, deelnemer Lucht en Geluid. 19 januari dit jaar hebben wij de themabijeenkomst wijkparticipatie bijgewoond. Dit omdat de wijkparticipatie ons na aan het hart ligt. Besproken is het herzien van de huidige overlegstructuren binnen de wijken naar aanleiding van evaluaties. Dit betreft de wijkoverleggen, maar lijkt mij vooral een herziening die ons wijkoverleggers is opgelegd. Maarten sprak hiervoor net over, de brief van 16 december betekent het einde van deze overlegstructuur. In deze presentatie komt prominent naar voren dat de wijkoverleggen geen representatieve vertegenwoordiging van de wijken zou zijn. We hebben nu circa vijftig deelnemers. We zouden dan ook volgens de presentatie en de wethouder slechts 0,1 procent van de Ridderkerkers vertegenwoordigen. Dat lijkt dan niet veel, maar de gemeenteraad vertegenwoordigt met slechts 29 de gehele gemeente. Ik schets u hoe de wijkoverleggen functioneren. Gelukkig zie ik raadsleden die ook wijkoverleggen bezoeken. Zij kunnen mijn verhaal bevestigen. Elk lid van het wijkoverleg heeft een eigen achterban, familie, vrienden en kent betrokken wijkbewoners, die geen vaste deelnemers willen zijn. Zij bevragen ons wel als lid van het wijkoverleg en we bespreken het als zij iets signaleren. Daarnaast haken mensen ad hoc aan als er iets in een buurt speelt. We hebben degelijk wel een brede spreiding in de wijken. Daarnaast hebben we de informatie die de wijkregisseur verstrekt of behoort te geven en die komt van de gemeente. Dit gebeurt niet altijd. Het komt dan ook voor dat wij van projecten horen en informatie aan de wijkregisseur vragen, zodat dit onderbouwd besproken kan worden. Wij praten over veiligheid, bouwprojecten, zoals de nieuwbouw van De Driemaster en Siloah, verkeersmaatregelen, als herinrichten van straten en HOV, het kappen van bomen enzovoort. Kapotte lantaarnpaal en scheef liggende stoeptegels gaan via de gemeente en niet via het wijkoverleg. Bijvoorbeeld de beoogde bouw tijdelijke huisvesting statushouders enige jaren geleden. Dan bezoeken veel bewoners het wijkoverleg en wordt de informatie in de wijk gedeeld. Wij hebben ook de Werkgroep Lucht en Geluid binnen onze overleg. Zij hebben hun eigen werkveld en koppelen altijd terug in het wijkoverleg. De wijkoverleggen functioneren als verzamelpunt voor

alles wat er gebeurt in de wijk. Wij overleggen fysiek, worden ondersteund door de wijkregisseur, de notulisten en het secretariaat. Dit al jaren. Dat willen wij graag zo blijven doen, maar dan wel volgens de regels van het convenant. Wij voelen ons nu door de gemeente afgedankt en aan de kant gezet, terwijl zij juist zo ontzettend blij zou moeten zijn met zoveel vrijwilligers en hun netwerk in de wijken. Burgerparticipatie is ontzettend belangrijk. De wethouder realiseert zich niet wat ze aan de kant zet, door de wijkoverleggen oude stijl vooralsnog niet te willen continueren. Op de website staat onder andere, iedere wijk heeft een wijkoverleg. Hierin zitten wijkbewoners die allemaal een verschillende deskundigheid hebben. Het wijkoverleg helpt de gemeente om voor de wijk betere plannen te maken en besluiten te nemen. Zij zijn de oren en ogen in de wijk. In het wijkoverleg wordt gewerkt aan het samen prettiger, leefbaar, veiliger en mooier maken van de wijk.

De voorzitter: U heeft nog een halve minuut.

Mevrouw Noot: Dit is een ontwikkeling die harder nodig is dan dat mensen niet alleen kijken naar de overheid, maar ook naar hun eigen verantwoordelijkheid. Ik had de legitimering van de wijkoverleggen zelf niet mooier kunnen verwoorden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage, mevrouw Noot, namens de hele commissie. Wie wil er een vraag stellen? Dan begin ik met mevrouw De Wolff van de ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: U bent hier om in te spreken naar aanleiding van het Rekenkamerrapport. Die heeft u dan ook vast doorgenomen. Ik ben wel nieuwsgierig welke aanbevelingen ... Of er zijn aanbevelingen gedaan en welke aanbevelingen spreken u nu het meeste aan?

De voorzitter: Mevrouw Noot.

Mevrouw Noot: Dat heb ik even niet zo paraat. Mag ik daar later op terugkomen?

De voorzitter: Zullen we nog wel de route ... Want het is gebruikelijk dat dan alle commissieleden worden geïnformeerd. Als u dat antwoord aan de griffier stuurt, zal hij dat verder verspreiden. Dan ga ik naar mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. U houdt een gloedvol betoog. U komt ook mooi uit de verf zo. Als ik het goed begrijp, dan is met 1 januari dit jaar de stekker uit de wijkoverleggen getrokken. Jullie hebben dan ook sinds 1 januari geen enkel overleg meer gehad met elkaar, of gaat dat toch nog een beetje hapsnap door?

De voorzitter: Mevrouw Noot.

Mevrouw Noot: Jawel, we zijn nog één keer gefaciliteerd om bij elkaar te komen. Maar ik denk dat het weinig zin heeft, want we hebben geen input meer van de gemeente. Er zit geen wijkregisseur bij, geen Wooncompas, geen politie, geen Facet, we hebben ook geen notulisten. Dan notuleren we zelf. Dat kunnen we dan doorsturen naar de gemeente. Maar wat gebeurt daar dan mee? Dat is heel erg jammer. We weten niet hoe we verder moeten. We weten ook niet of het nog blijft gefaciliteerd worden dit jaar. Nog even.

De voorzitter: Ik zie dat het antwoord helder overkomt. Dan mijnheer Rijdsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijdsijk: Dank u wel. Een helder verhaal. U had het over het wijkconvenant en u gaf aan dat dat van twee kanten goed nageleefd zou moeten worden. Wat is voor u het belangrijkste punt uit het wijkconvenant, kunt u dat aangeven, in de afspraken met de gemeente? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Noot.

Mevrouw Noot: Het belangrijkste voor ons is dat de gemeente zijn afspraken nakomt van de actielijst die we gezamenlijk opstellen in het wijkoverleg en waar we eigenlijk weinig terug van horen. Het kan dikwijls een jaar staan en dan halen we het er maar van af, want er wordt toch nooit iets meegedaan. Het zou voor mij wel belangrijk zijn als die regels nageleefd zouden worden.

De voorzitter: Dank u wel voor uw beantwoording. Mag u plaatsmaken voor mijnheer Kraaij? Mijnheer Kraaij, aan u het woord.

De heer Kraaij: Dank u wel, voorzitter. Hartelijk dank ook voor het bieden van gelegenheid om hier in te spreken. Op de agenda staat de het Rekenkamerrapport Ridderkerk Participatie en Omgevingswet. Als oud-voorzitter van het Wijkoverleg Oostendam wil ik wat discussiestof aan u aanreiken. In de achterliggende jaren hebben veel wijkbewoners deelgenomen aan het wijkoverleg en zijn goede resultaten bereikt, zoals de wijze waarop de wijk, gemeente, politie, Facet en woningcorporatie samen konden werken. Dit vraagt om voortzetting. Jammer is dat de deelnemers afhaken. Waarom, vraag je je dan af. Zeker om daar lering uit te trekken voor de toekomst. Veelal ligt de reden van afhaken in onvrede over lange proceduretijd om iets te bereiken. Dat kan zomaar een jaar duren. Wanneer er eindelijk een besluit wordt genomen over een te nemen maatregel, duurde het vaak weer erg lang voor de maatregel was uitgevoerd. Een voorbeeld. Indertijd was besloten om een probleemkruising Tarwestraat-Roggestraat op de Roggestraat over enkele meters een stopverbod in te stellen en dat kenbaar te maken inmiddels een gele streep op de trottoirband. Het duurde ruim zes maanden voor deze streep werd gezet. Een ander voorbeeld. Op de actielijst van het wijkoverleg stonden veel actiepunten. Uitvoering bleef te lang uit. Op enig moment werd er maar voorgesteld acties te schrappen, omdat ze toch niet meer actueel genoeg waren. Als je de mensen wil demotiveren, dan moet je dat doen. In feite werden de acties geschrapt, omdat er geen ambtelijke medewerking werd verleend. In mijn tijd als voorzitter heb ik jarenlang aandacht gevraagd voor een niet met naam te noemen probleem in de wijk Oostendam. Keer op keer kreeg ik antwoord op mijn vraag over voortgang, het komt eraan, we zijn ermee bezig, nog even geduld. Het probleem is vandaag nog niet opgelost. Dit is nu vijf jaar nadat ik de laatste keer een antwoord heb gehad. Dan waarom ik gestopt ben als voorzitter. Ik noem u een van mijn redenen. In mijn laatste overleg met de voorzitters van de wijkoverleggen met de portefeuillehouder heeft er een uitgebreide discussie plaatsgevonden over het uitblijven van medewerking vanuit de ambtelijke organisatie en hoe deze zou moeten worden aangejaagd. In het verslag van deze bijeenkomst werd niets vermeld over deze discussie. Ook dit is al jaren bekend en hiervoor is zelfs in 2015 een overleg opgestart, de aanjaaggroep. Tenslotte dit. Het convenant met de wijkoverleggen is eenzijdig door de gemeente opgezegd. Reden, meermaals geuite bedreigingen tegen partners. Er was tweejaarlijks overleg met de voorzitters van de wijkoverleggen. Waarom is dit nimmer met hen besproken of beter, waarom zijn ze niet direct bijeengeroepen om te overleggen wat er heeft plaatsgevonden en wat te doen om herhaling te voorkomen? De voorzitters zijn hierin niet gehoord en ze hebben ook geen signalen opgevangen over onheuse bejegeningen. Het is onbegrijpelijk dat binnen de gemeentelijke organisatie niemand is opgestaan om aan te geven dat hier een stap is genomen, zonder te spreken met degenen die verantwoordelijk zijn over de orde in de vergadering van het wijkoverleg. Wat dit betekende voor de deelnemers van het wijkoverleg? Opnieuw een domper, maar dan wel eentje gelijk een mokerslag. Jarenlang belangeloos ingezet voor een wijkoverleg en dan zo aan de kant worden gezet.

Onbegrijpelijk. U begrijpt misschien dat het moeilijk wordt om onze mensen te motiveren om het wijkoverleg straks weer op te pakken. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Kraaij, dank u wel voor uw bijdrage. Wie wil er een vraag stellen? Ik geloof dat nu mijnheer Rijsdijk als eerste aan de beurt is, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. U gaf in uw bijdrage duidelijk aan dat, mijn woorden, één van de frustraties is dat zaken toch wel lang duren en een lange doorlooptijd kennen. Zou u ook een suggestie hebben hoe dat verbeterd zou kunnen worden? Ik heb de vraag ook aan sommige andere insprekers gesteld. Niet aan iedereen. Maar er ligt een kritisch rapport van de Rekenkamer. Wat is in uw beleving nu het eerste punt op het gebied van participatie wat aangepakt zou moeten worden? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Kraaij.

De heer Kraaij: Dank u wel, voorzitter. Even wat betreft die doorlooptijd. Weet u, dat is een verantwoordelijkheid binnen de gemeente. Als wijkoverleg of als voorzitter hebben wij niets te vertellen in wat er in de organisatie van de gemeente omgaat en wat daar gebeurt en welke prioriteiten worden gesteld. Om dan te vragen van wat mijn suggestie is om die doorlooptijd van acties te verkorten, dat is binnen de organisatie prioriteit geven aan degenen die opdrachten krijgen om vanuit het wijkoverleg iets te gaan doen. Alleen ik heb zelf ook in die organisatie gewerkt en ik denk dat het moeilijk is, als iemand verantwoordelijk is voor de activiteiten in een afdeling, over openbare werken, ik noem maar even wat, en er komt iemand vanuit Sociale Zaken of ik weet niet wat en die gaat daar prioriteit stellen over acties die gedaan moeten worden, ik denk dat dat dan een bron van conflicten is binnen de organisatie. Maar dat mag de gemeente zelf organiseren. Dan uw andere vraag over een belangrijk punt uit het rapport wat uitgebracht is door de Rekenkamer. Laat ik het zo stellen, ik denk dat de gemeente zich het goed zal doen om burgers te horen en ook er naartoe te gaan, te luisteren naar datgene wat zij willen gaan brengen en wat zij willen helpen in dat beleid wat uitgezet moet gaan worden. Niet op de manier omgaan zoals ze nu gedaan hebben. Gewoon kappen en niet luisteren en doen. Luisteren eens naar die ... Geef ze ook een volwaardige plaats daarin. Laten we het zo houden.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Wolff, ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor dat u veel ervaring heeft op het gebied van participatie, ook van verschillende kanten. U heeft ook het rapport gelezen. De aanbevelingen die erin staan, als die zouden worden opgevolgd, zou dat volgens u helpen om dit moeizame proces weer vlot te trekken of is er meer voor nodig?

De voorzitter: Mijnheer Kraaij.

De heer Kraaij: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat er meer voor nodig is. Opvolgen op zich, maar naar mijn smaak heeft het college uitgesproken, maar ik heb het niet helemaal precies, om niet alle adviezen op te pakken. Maar ik weet niet. Er zal vertrouwen teruggebracht moeten worden bij de burgers, in ieder geval bij de wijkoverleggen, wat enorm geschonden is, waar de mensen een geweldige mokerslag te verwerken hebben, laat ik het even netjes zeggen, en om ze weer te gaan motiveren. De stap die eigenlijk, dat heb ik ook in een gesprek met de wethouder gezegd, de stap moet van de gemeente komen, want de gemeente heeft een stap genomen om het te stoppen. De gemeente zal terug moeten komen, om te proberen dit weer te helen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer Mijnders, wilt u stapelen? Mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. De inspreker, mijnheer Kraaij, geeft aan dat de gemeente de eerste stap moet doen. Zou dan het houden aan het convenant ook weer de ondersteuning leveren bij de wijkoverleggen, de notulisten ... Is dat dan weer voldoende om het vertrouwen terug te winnen, om het zo maar even te zeggen, of is er dan meer voor nodig?

De voorzitter: Mijnheer Kraaij.

De heer Kraaij: Ik schat in dat er meer voor nodig is. Deze mensen hebben vijftien jaar belangeloos, zonder dat er iets aan hen gedaan is, zich ingezet ten behoeve van het wijkoverleg. Die worden in ene keer aan de kant gezet. Naar mijn smaak en op een, ik vind het, niet fatsoenlijke manier en ook niet een manier die goed gecommuniceerd is en waar hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden. Zelfs is het zo dat ik de term onbehoorlijk bestuur heb horen vallen, wat hier heeft plaatsgevonden. Wil je dat herstellen, wil je daar goed aan doen, dan zal er meer moeten komen dan alleen maar het herstellen van het convenant en dat we het in werking laten treden. Er zal iets naar mijn smaak gedaan moeten worden door de gemeente.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Dat maakt het wordt korter, want ik kan het ook stapelen. Ziet u nog mogelijkheden om in Oostendam weer een wijkoverleg van de grond te krijgen?

De voorzitter: Mijnheer Kraaij.

De heer Kraaij: Ik weet het niet. Ik heb één keer de mensen bij elkaar kunnen roepen. Dat was via een hele omweg. Uiteindelijk zijn er vier gekomen van de tien, elf vaste deelnemers die er waren. De anderen zijn denk ik al afgehaakt. Ik heb er geen contact mee gehad, maar om het weer op te tuigen? Het was ook heel moeilijk, toen ik gestopt ben als voorzitter, om binnen Oostendam ook een voorzitter te krijgen. Ik weet het niet. Ik hou het in het midden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kraaij, voor de beantwoording van de vragen. Dan mag mevrouw Van der Sluis plaatsnemen. Aan u het woord.

Mevrouw Van der Sluis: Dank u wel, voorzitter. Geacht aanwezigen, mijn naam is Linda van der Sluis. Ik ben voorzitter van Wijkoverleg Slikkerveer. Wij vertegenwoordigen een behoorlijk aantal inwoners in de wijk Slikkerveer. We staan er voor allemaal. Ik ben al sinds de oprichting lid van Wijkoverleg Slikkerveer en nu sinds anderhalf jaar voorzitter. Ik had net twee vergaderingen gedaan als voorzitter, toen we in december de brief kregen dat de ambtelijke ondersteuning werd opgeschort. Dat terwijl ik als beginnend voorzitter juist zo blij was met de goede ambtelijke ondersteuning die we hadden. Ons wijkoverleg was met de wijkregisseur namelijk al in overleg over hoe we ons wijkoverleg konden veranderen en er bijvoorbeeld meer jongeren bij konden betrekken. Wij, als Wijkoverleg Slikkerveer, hebben besloten om door te gaan als wijkoverleg, maar zonder input vanuit de gemeente wordt het een stuk lastiger, maar we doen ons best. Wat alleen nu extra lastig is, is om mijn leden gemotiveerd te houden. In de wijken en bij veel ambtelijke overleggen hoor je zowel van de inwoners als van ambtenaren dat onze wijkoverleggen niet meer zouden bestaan. Dit komt omdat de gemeente deze indruk wekt. Het voelt als een schoffering voor ons wijkoverleg en onze deelnemers en deze vorm van burgerparticipatie in deze gemeente. Het is voor mij niet te bevatten dat ons vroeger zo mooie gemeente op deze manier met hun vrijwilligers omgaat. Mensen die zich soms al tientallen jaren met hart en

ziel hebben ingezet voor hun omgeving, hun wijk en hun gemeente. Ik ga als voorzitter voor mijn deelnemers van mijn wijkoverleg staan, want ik laat hen niet zo behandelen. Zij zijn in een brief, die wij in december van de gemeente hebben ontvangen, weggezet als een stel onbeschofte, vreselijke mensen. Het heeft onze deelnemers geraakt en enorm gekwetst. Het is voor mij nog steeds niet acceptabel dat het college dit heeft laten gebeuren en dat we nu wel verder moeten denken over een nieuwe vorm van wijkoverleg. Wat mijn deelnemers zouden willen, is dat we een half jaar terug zouden gaan in de tijd en dat we verder konden met ons oude wijkoverleg in de oude vorm, met de oude vorm van ambtelijke ondersteuning. Dan zijn wij als wijkoverleg Slikkerveer, ik weet zeker dat het ook voor alle andere wijkoverleggen geldt, zeker bereid om met deze wethouder en het college mee te denken over de ontwikkeling van het nieuwe wijkoverleg en eventueel aangevuld met andere vormen van participatie.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage, namens de hele commissie. Is er weer gelegenheid om vragen te stellen. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u wel. U gaf aan dat er binnen het Wijkoverleg Slikkerveer al werd nagedacht over veranderingen. Dat u daar ook over in gesprek was. U noemde als voorbeeld het meer betrekken van jongeren. Kunt u aangeven aan welke veranderingen u nog meer dacht? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van der Sluis.

Mevrouw Van der Sluis: Dank u wel. We waren met onze wijkregisseur in gesprek. Mensen zouden een voortrekkersrol daarin hebben. We zouden eerst hun ontwikkelingsplan afwachten en daarna zouden wij verdergaan. Maar we waren al aan het denken over hoe we de jeugd meer konden benaderen, door middel van de buurttenten, kleinschalige projectgroepjes, eventueel meer via social media de jeugd te gaan benaderen. Dat soort dingen waren we over aan het nadenken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Mijn vraag was vergelijkbaar met die van mijnheer Rijsdijk. Ik heb al een antwoord. Dank je.

De voorzitter: Dank u wel voor de vragenbeantwoording. Mag u plaatsmaken voor mijnheer Boots? Mijnheer Boots, aan u het woord.

De heer Boots: Dank u. Mijnheer de voorzitter, beste raads- en commissieleden, u heeft allen kennis kunnen nemen van het Rekenkamerrapport. Op het terrein van de participatie krijgt de gemeente daarin geen goed cijfer. Nu komt binnenkort de nieuwe Omgevingswet, waarin participatie nog meer nadruk krijgt. Participatie behelst dan minimaal het niveau van meebeslissen en niet het laagste niveau van alleen informeren. Om goede participatie mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat gremia tijdig en volledig van de noodzakelijke informatie worden voorzien. Burgers voor een voldongen feit stellen en dat participatie noemen, gaat niet meer werken. Een belangrijk probleem met het functioneren van de wij overleggen, waarvan onlangs de ambtelijke ondersteuning is stopgezet, dat weet u inmiddels, was het feit dat de gemeente de informatievoorziening niet goed naleefde. Belangrijke informatie kwam vaak laat en/of onvolledig. Hierdoor ontstond er juist vaker frictie en dat leverde ook verhitte discussies op. Wijkoverleggen zouden in mijn perceptie een ideaal platform kunnen zijn voor participatie in de nieuwe Omgevingswet. Dat blijkt ook wel uit het rapport van participatie wat de gemeente heeft geproduceerd in 2022. Als enige partij voor participatie waren de wijkoverleggen betrokken bij alle geëvalueerde projecten, als enige. Wijkoverleggen kunnen echt

alleen maar goed functioneren als ze adequaat en tijdig van alle benodigde informatie worden voorzien. Dat is ook een van de belangrijkste afspraken in het huidige, getekende en toch niet herroepen convenant van 2016. De gemeente moet het wijkoverleg inspireren, informeren en faciliteren, artikel 2.2. Ik als voorzitter van het Wijkoverleg Centrum, net als de overige voorzitters, zie nog steeds een belangrijke rol voor de wijkoverleggen in de nieuwe Omgevingswet. Tijdige en volledige informatie is dan wel vereist voor een goed functioneren. De participatievormen die het college nu voorstelt, missen de basis om tot een gestructureerd overleg te komen. Weerwoord is soms nodig voor een adequaat besluit. Enquêtes en dergelijke zijn zo in te richten dat je het gewenste antwoord krijgt en de oppositie daarmee beperkt blijft. Dat klinkt handig. Echter, oppositie is gezond en maakt je beter. Je moet grondiger nadenken over je besluiten en je krijgt inzichten over mogelijk ongewilde neveneffecten. Laten we het kind niet met het badwater weggooien. Geef de wijkoverleggen een belangrijke rol in de participatie in de nieuwe Omgevingswet. Het convenant uit 2016 zou hiervoor een prima leidraad kunnen zijn. Tot slot wil ik me nog even richten op artikel 8.2 van dit convenant. Dat meldt: "Dit convenant wordt alleen gewijzigd op verzoek van één van de partijen en dat beide partijen met de wijziging hebben ingestemd." Opschorten van de ambtelijke ondersteuning is eigenlijk een wijziging van dit convenant. Dat dat nu eenzijdig is gebeurd, is volledig in strijd met dit convenant en getuigt naar mijn mening van onbehoorlijk bestuur. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage, namens de hele commissie. Wie wil er een vraag stellen? Mijnheer Mijnders van het CDA.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Eén vraag. De Omgevingswet komt er inderdaad aan, hopelijk 1 januari 2024. Daarin hoort een hele grote rol voor de participatie bij de initiatiefnemer. Dat wordt echt een uitdaging. U geeft een paar keer aan dat het wijkoverleg er ook een belangrijke rol in kan spelen. Kan u dat toelichten welk idee u daarbij heeft? Dank u wel.

De heer Boots: De wijkoverleggen zijn eigenlijk het enige platform binnen de huidige participatievormen die de gemeente voorstelt waar een duidelijke discussie mogelijk is, hoor en wederhoor, ideeën aandragen, tegen ideeën krijgen of bepaalde conflicten uit die ideeën opmerken. De andere is eigenlijk alleen maar informatie ophalen. Ik denk dat daarmee die wijkoverleggen een ideaal platform kunnen zijn om echt een discussie op gang te brengen in het meebeslissen voor bepaalde projecten. Dat kan natuurlijk alleen maar functioneren als de informatie op tijd komt. Niet als er al een project bedacht is, maar op moment dat men een project gaat ontwikkelen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Wolff, ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel, voorzitter. Ook aan u weer de vraag over de aanbevelingen die ik bij meerderen heb gesteld. Ik heb een hoop aanbeveling horen terugkomen in uw verhaal. Eentje wil ik er even uitlichten. Er staat vernieuwde gereedschapskist voor participatie. U gaf net al aan, de vormen die worden voorgesteld zijn volgens mij niet passend genoeg. Zo'n soort zin gebruikte u. Kunt u aangeven welke vormen u wel passend zou vinden.

De voorzitter: Mijnheer Boots.

De heer Boots: Als men een bepaald project wil ontwikkelen en men heeft totaal zelf geen idee, dan lijkt het me slim om enquêtes en dat soort dingen op te zetten om ideeën op te doen. Als er een bepaald idee al is voor een project, dan heeft het weinig zin om nieuwe ideeën te gaan ophalen, want die is er al. Dan is het belangrijk om te kijken of het idee wat men heeft een basis vindt binnen de burgerij, de bevolking. Dan zou

zo'n platform, waar men ideeën kan uitwisselen, de meest geschikte vorm zijn om die participatie naar het niveau van meebeslissen meer cachet te geven.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. U geeft prachtig aan dat er ook wel nieuwe vormen eventueel aan het oude wijkoverleg toegevoegd kunnen worden. Het oude wijkoverleg, voor mijn begrip, dat is het wijkoverleg faciliteert, zoals anderen dat ook al zeiden, door de wijkregisseur, de notulisten en secretariële ondersteuning en dan die partners. Maar die partners kunnen misschien eventueel toch wel in overleg met u. Volgens het convenant is dat een mogelijkheid om het Wijkoverleg Centrum te continueren of ze een doorstart te geven, als er weer voldaan kan worden.

De voorzitter: Mijnheer Boots.

De heer Boots: Ook ik heb te maken met demotivatie doordat mensen niet gehoord werden of met de informatie die aangedragen werd, vanuit het wijkoverleg, we het gevoel kregen dat er weinig mee gedaan werd. Heb ik ook te maken met leegloop en demotivatie. Ik denk dat de wijkoverleggen wel een doorstart kunnen maken, ook het Wijkoverleg Centrum. Ik heb erg gemotiveerde mensen in de wijk die, mits gefaciliteerd worden, wel bereid zijn tot een doorstart. We zullen wel meer reclame moeten maken voor het wijkoverleg. Ik zie het met name zo dat nu, als er een wijkoverleg gepland staat, dan staan er drie regeltjes in De Blauwkai, half acht Wijkoverleg Centrum. Maar daar blijkt niet uit, wat is een wijkoverleg, welke onderwerpen staan op de agenda, wat kan men verwachten? Ik denk als men daar veel meer informatie van tevoren al aandraagt, dat men mensen meer gemotiveerder naar die wijkoverleggen krijgt. Dat men daarmee ook meer mensen motiveert om mee te gaan denken en mee gaan beslissen over projecten die dan in de wijk spelen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Dan is het meer een opmerking. Volgens mij staat iets dergelijks ook vermeld in het convenant. U geeft ook aan, leef het convenant na, dan zien we toekomst. Dank u.

De voorzitter: Ik hoor daar inderdaad geen vraag. Dan gaan we naar mijnheer Rijsdijk van de Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Ik had vergelijkbare vragen als mevrouw De Wolff en mevrouw Van Nes-de Man. Die zijn beantwoord. Dank u.

De voorzitter: Duidelijk. Dan betekent dat we aan het einde zijn van deze inspreker agendapunt. Dan danken we nogmaals alle insprekers voor hun bijdrage en voor de beantwoording van de vragen.

3. Vaststellen besluitenlijst commissie Samen leven en Samen wonen 9 maart en Samen wonen 30 maart 2023

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 3, vaststellen besluitenlijst Samen leven en Samen wonen van 9 maart en Samen wonen 30 maart 2023. We nemen het bladzij voor bladzij door. Als u een opmerking heeft of een vraag wil stellen over die bladzij kan dat. Gaan we naar het verslag van 9 maart. Bladzij 1. Bladzij 2. Bladzij 3. Bladzij 4. Bladzij 5. Dan is het bij deze vastgesteld. Gaan we naar het verslag van 30 maart. Bladzij 1. Bladzij 2. Bladzij 3. Mijnheer Van Zwienen, SGP.

De heer Van Zwienen: Over bladzij drie heb ik nog even een verzoek. Daar staat bij puntje 5 ...

De voorzitter: De agendapunten, de actiepunten komen zo dadelijk. Als u een tekstueel voorstel heeft, dan is dat nu de bedoeling. De inhoud komt hierna.

De heer Van Zwienen: Dan komt het zo meteen.

De voorzitter: Dan gaan we naar de lijst met toezeggingen en actiepunten van de commissie Samen wonen. Dat doen we vanuit het verslag van 30 maart. Punt 3, de visie ecologie. Is de commissie het eens met het voorstel van het college deze toezegging van de lijst te halen? Ik zie dat dat het geval is. Dan is dat bij deze geregeld. Punt 4, evaluatie stimuleringsregeling. Die is beantwoord voor de raadsvergadering en is afgedaan. Punt 5, de startnotitie Recreatiecentrum De Fakkell. Is de informatie opgenomen in de RIB van vrijdag jongstleden? Dat is de vraag. Mijnheer Van Zwiene, SGP.

De heer Van Zwienen: Daar had ik nog even een opmerking over inderdaad. Wij hebben als fractie nog niet bekeken of we nu ook echt alle gevraagde informatie hebben ontvangen, zoals gevraagd in de motie. De vraag is eigenlijk, zou hij nog een keer erop mogen blijven staan?

De voorzitter: Dan zullen wij deze nog vergadering laat staan. Punt 7, herstel, punt 6, startnotitie De Fakkell. De vraag is voor de raadsvergadering beantwoord en is daarmee afgedaan. Punt 7, de muziekschool. De tekening is ter beschikking gesteld. Is afgedaan. Punt 8, de subsidieverordening Energiezuinig Cornelisland. De vraag is voor de raadsvergadering beantwoord. Is afgedaan. Zijn we daarmee aan het eind van dit agendapunt gekomen.

4. Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Woning Waalweg nabij 1

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 4. Dan mag de portefeuillehouder, wethouder Van der Duijn Schouten en mijnheer Rienks plaatsnemen. Agendapunt 4, ontwerpverklaring van geen bedenkingen woning Waalweg nabij 1. De inzet is ter vaststelling. Kan de commissie daarmee instemmen? Dat is het geval. Dat betekent dat er technisch inhoudelijke vragen ... Dat betekent dat alle mogelijke vragen en opmerkingen mogen worden gemaakt. Dan is eerst het woord aan wethouder Van der Duijn Schouten, om een toelichting te geven op het agendapunt.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het voorstel voor zich spreekt. We willen op die locatie, op verzoek, een woning toestaan. Daarmee wordt de mogelijkheid om daar een bedrijfsbestemming en een gebouw neer te zetten eraf gehaald, zodat we een bedrijf inwisselen voor een woning, wat, wat ons betreft, een mooie kwaliteitswinst is op dat plekje.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissieleden heeft een vraag? Er is een vragensteller. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks, hoeveel vragen heeft u?

De heer Rijsdijk: Ik heb er drie, voorzitter.

De voorzitter: Dan mag u ze alle drie tegelijk stellen?

De heer Rijsdijk: Dank u. In de stukken staat, er is een bedrijf naast dat stukje grond gevestigd. In de stukken staat dat het bedrijf niet onevenredig geschaad wordt. Het bedrijf had er wat zorgen over. Dat staat er dan zo, niet onevenredig. Is er wel sprake van dat het bedrijf op de een of andere manier geraakt wordt? Of dat toch

verduidelijkt kan worden. Een andere vraag die ik had is, wij begrepen uit de stukken dat er al grond bouwrijp gemaakt is. Wij vroegen ons af of dat klopte? Als dat zo is, of daar dan toestemming voor gegeven is? De laatste vraag, er wordt aangegeven dat als daar een woning komt, dat het een enorme ruimtelijke verbetering is, omdat er nu een bedrijfsloods zou kunnen komen van 320 vierkante meter. Dat vindt de gemeente niet wenselijk, om allerlei redenen. Terecht, denk ik. Maar als we dat zo onwenselijk vonden, is er ook over nagedacht om die bestemming er al eerder af te halen, of doet de gelegenheid zich nu voor en is dit het argument? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Wordt het bedrijf geraakt? Er gaan nu activiteiten naast hun plaatsvinden waar niets gebeurt. In die zin zullen ze er enigszins door geraakt worden van niets naar wel iets, maar ze zouden ook geraakt worden als daar weer een en ander bedrijf zich had gevestigd. Op het moment dat daar een eigenaar besluit om een hele tijd geen activiteiten te doen en dan wel iets gaat doen, dan raakt het uiteraard de omgeving wel, in zekere zin van, er ontstaat geen bedrijvigheid, maar wel reuring van er gaan mensen wonen. De grond bouwrijp gemaakt, dat ga ik straks even vragen of de heer Rienks die vraag wil beantwoorden. Enorme ruimtelijke verbetering en/of eerder? De kans deed zich nu voor. Als je die loods niet wil, dan was eerder de optie geweest om de loods weg te bestemmen, maar dat raakt natuurlijk de eigenaar wellicht ook negatief. De vraag is welke bestemming je er dan aan wil geven. Maar u merkt terecht op, het verzoek van de eigenaar kwam en dat leek ons ook een mooie kans om hier nu een goede invulling aan te geven. Die kans hebben we samen met eigenaar aangegrepen. Wellicht dat de Rienks nog iets over het bouwrijp maken kan zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Rienks.

De heer Rienks: Goedenavond. In het bestemmingsplan Waalbos zit er geen verbod op het bouwrijp maken van de grond. Dat is al toegestaan.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Eén aanvullende vraag nog. Ik begrijp uiteraard, als er nu geen activiteiten zijn en er komt een bedrijf, dan ga je daar iets van merken. Maar op het moment dat die woning daar komt, brengt dat dan nog beperkingen in de bedrijfsvoering met zich mee of kan het bedrijf gewoon door blijven gaan zoals het nu is? Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Van Der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Het bedrijf wordt in die zin in zijn bedrijfsvoering niet geraakt. Ze kunnen gewoon doorgaan met wat ze altijd al deden en wat ze ook nog hopelijk vele jaren in de toekomst zullen doen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn wij aan het einde van het vragenstellen. Blijft de commissie instemmen met ter vaststelling? Dat is dan bij deze het geval.

5. Huisvestingsplan onderwijs en integrale kindcentra 2023-2026

De voorzitter: Gaan we naar agendapunt 5. Mag de portefeuillehouder, wethouder Stip en mevrouw Zijlstra plaatsnemen. Agendapunt 5, Huisvestingsplan onderwijs en integrale kindcentra 2023-2026. De inzet is ter

debat. Kan de commissie daarmee instemmen? Dat is het geval. Dat betekent dat er technisch inhoudelijke vragen kunnen worden gesteld. Eerst krijgt wethouder Stip het woord om een toelichting te geven op het voorstel.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vanavond ligt het voorstel Huisvestingsplan onderwijs en integrale kindcentra voor. Met dit meerjarige integraal plan geven we de raad een vooruitblik op wat de komende jaren de plannen zijn op het gebied van onderwijshuisvesting. Dit plan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties. Veel van de in dit plan opgenomen ontwikkelingen zijn al eerder door de gemeenteraad geaccordeerd en van budget voorzien. Helaas komen daardoor de gestegen bouwprijzen er niet meer mee uit. Maar daar komen separate raadsvoorstellen voor, die om aanvullend krediet zullen vragen. Wat we met dit voorstel wel mogelijk willen maken, zijn extra vierkante meters voor passend onderwijs en voor extra begeleiding van leerlingen. De ondersteuning op de scholen is gegroeid. Daarnaast blijven, vanwege het passend onderwijs, meer kinderen op de basisschool. Zijn gaan minder snel naar speciaal basisonderwijs. Deze kinderen draaien mee in de klas, maar hebben wel extra ondersteuning nodig. Ook voor hen is extra ruimte zeer welkom. Het is mooi om te constateren dat er zo'n mooi aanbod aan onderwijs in Ridderkerk is. Dat dit onderwijs straks in veel nieuwe gebouwen plaats zal vinden, maakt het alleen maar mooier. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen? Mijnheer Swarttouw, Leefbaar Ridderkerk, hoeveel vragen heeft u?

De heer Swarttouw: Twee.

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks, drie vragen. Wie is de volgende? Mijnheer Mijnders, CDA, vier vragen. Mijnheer Borst, VVD, één vraag. Beginnen we met mijnheer Swarttouw van Leefbaar Ridderkerk.

De heer Swarttouw: Dank u wel, voorzitter. Als eerste, dat plan gelezen, het ziet er natuurlijk mooi uit. Ik ben zelf ook werkzaam in het onderwijs, dus ondersteun alleen maar verbeteringen, zal ik maar zeggen, in gebouwen zeker. Met name als dat frisser moet worden en gezonder. Maar daar even een vraagje over, want eigenlijk twee dingen. In die nieuwbouw, daar is ook wat over gelezen, over de inrichting van de scholen en waar we dan op moeten letten. Maar wat natuurlijk een keer uitgesteld is, dat een school geen budget genoeg had voor de inrichting. Is mijn vraag met betrekking tot de nieuwbouw, zijn de scholen nu ook al budget aan het vormen voor de inrichting van die school? B, is daar dan ook een substantieel deel voor gereserveerd voor de klimaatbeheersing? Dat was eigenlijk de tweede. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, dat is voorgekomen dat er geen budget was. Op dit moment hebben de schoolbesturen het budget om deze plannen aan te gaan die hierin zijn opgenomen. Vraag twee, of een deel ook gereserveerd is voor klimaat? Ja, we bouwen sowieso natuurlijk bijna ENG. We zijn met de pilot voor het Gemini College, de uitbreiding, zelfs aan het kijken om naar ENG te gaan, energieneutraal. Ik ga al in afkortingen spreken. In die zin wordt dat sowieso meegenomen. Scholen hebben soms extra mogelijkheden, zoals nu actueel is dat er van verschillende budgetten landelijk gebruik gemaakt kan worden, om in te zetten. Meer op de ventilatie en dergelijke. Zo zijn er meerdere opties waar scholen gebruik van kunnen maken. Wordt er landelijk ook aandacht voor gevraagd om hier ook gewoon meer geld voor te krijgen, om dit te realiseren.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is voldoende beantwoord zo. Dan gaan we naar mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Dank u wel, voorzitter. Allereerste heel erg bedankt voor het beantwoorden van onze schriftelijke vragen, op een hele korte termijn. Omdat de commissie vandaag op woensdag is, was dat nog iets sneller. Dat is heel fijn. Die zijn ook grotendeels naar tevredenheid beantwoord. Ik vroeg me alleen nog wel af, u geeft aan dat er snel gewerkt gaat worden om dat beeld van die totale kinderopvangcapaciteit compleet te maken. Heel fijn. Zou de portefeuillehouder daar nog iets van een termijn aan kunnen koppelen? Hoe snel verwacht u dat beeld compleet te hebben?

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Zoals ook beantwoord in de vraag, we hebben het hier ook over een deel commercieel kinderopvang te maken. Daarin moeten zij ook wel die vrijheid krijgen. Wij hebben met alle kinderopvang een subsidierelatie. We hebben nauw contact. Doordat dit onderwerp natuurlijk in de lucht hangt en op dit moment ook heel veel actualiteiten in zijn, is er wel een onderwerp gekomen, waardoor het van belang is om daar met elkaar naar te kijken. Dat is ook voor commerciële kinderopvang van belang. Maar daardoor kan ik er geen termijn aan stellen, omdat zij dat zelf ook wenselijk zullen moeten vinden met de IKC, de kinderopvang die hier al instaan. Dat hebben we natuurlijk al grotendeels in beeld, maar dat zal ook wel echt vanuit hen een verzoek moeten zijn. Vandaar dat ik er geen termijn aan kan koppelen, maar weet dat wij er echt heel hard voor klaar staan om te kijken waar wij in kunnen ondersteunen in deze ontwikkeling en dat die contacten warm zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1 wil stapelen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Nee, spijtoptant.

De voorzitter: Dan krijgt u als laatste het woord. Gaan we naar mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks, stelt u maar alle drie vragen tegelijk.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. De wethouder gaf aan dat het voorstel er eigenlijk op gericht is voor wat extra ruimte ook voor de scholen, die vijftig vierkante meter. Tegelijkertijd wordt dat nu voor De Noord niet meegenomen. Daarvoor wordt als reden gegeven, even in mijn woorden, dat het plan voor De Noord al klaar is. Mijn vraag, hoeveel vertraging zou het oplopen, dat plan en de nieuwbouw voor De Noord, op het moment dat die vijftig vierkante meter wordt toegevoegd? Want gevoelsmatig zou ik denken op een heel nieuw gebouw vijftig vierkante meter toevoegen, is dat nu echt zo ingewikkeld? Daar kan de wethouder vast iets over zeggen. De wethouder gaf al aan dat eigenlijk de financiën in het voorstel achterhaald zijn, omdat de indexatie er niet inzit en dat het dan met deelvoorstellen komt. Tegelijkertijd staan er ook allerlei leerlingenprognoses in het voorstel. We weten hoe het gegaan is met het Gemini College. Mijn vraag, hoe vaak worden de leerlingenprognoses nog geactualiseerd, voordat die schoolgebouwen dan conform de planning worden gerealiseerd? De laatste vraag. Er wordt ook een verwijzing gemaakt naar het IHP, dat dat ook herzien gaat worden. Mijn vraag is, is al bekend wanneer er een tweede herziene versie dan komt van het IHP, want het is natuurlijk al eens herzien. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Over de eerste vraag, is het zo ingewikkeld om voor De Noord extra vierkante meters te plaatsen? Dat blijkt toch niet zo ingewikkeld te zijn. Dat is mooi nieuws. Dat kan

waarschijnlijk nog mee in het ontwerp. Daar hebben we gelijk hard naar gezocht, omdat het voor iedereen van belang is. Dat blijkt ook te gaan lukken. Dat voorstel komt ook heel snel naar de raad. Financiën achterhaald wordt aangegeven, prognoses, oer vaak we daarnaar kijken? Sowieso kijken we daar elk jaar naar. Zoals aangegeven, prognoses hangen van allerlei zaken af, onder andere woningen en dergelijke. Ook als er op dat vlak belangrijke dingen gebeuren, is dat natuurlijk ook een reden om weer naar een prognose te kijken. De laatste over het IHP, wanneer daar een update over komt? Die update kan ik momenteel niet geven.

De voorzitter: Dat is ook een vraag die bij een andere portefeuillehouder thuishoort. Die zult u moeten opsparen tot een andere keer. Dan gaan we naar mijnheer Mijnders van het CDA. Vier vragen. Begint u maar met de eerste twee.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Mijn allereerste vraag gaat over, moet ik even goed opzoeken, het Huisvestingsplan, pagina 10. Daar wordt gesproken dat, hoe zeg je dat, meergezinswoningen meetellen voor 25 procent. Wij dachten zelf als fractie dat er 125 procent had moeten staan, maar zou u dat getal nog kunnen toelichten, of het zo klopt? Een beetje doorvragend ook op de eerdere vraag van de heer Rijdsijk. We zien inderdaad ook deze woning aantal van 1.639. Maar het laatste woningbod, die we gedaan hebben als gemeente, was alweer 1.900 woningen. Ik vroeg me ook af vanuit welke periode komen deze woningaantallen? Want die lijken inderdaad nu al achterhaald. Dank u wel, voorzitter. Dit zijn de eerste twee.

De voorzitter: Wethouder Stip. De tweede vraag lijkt mij ook bij een andere portefeuillehouder te vallen. Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: De eerste vraag over de 25 procent. Ik pak het er even bij. Dit zijn een- en meergezinswoningen, waarbij meergezinswoningen voor 25 procent meetellen, omdat hier minder kinderen in wonen, als ik het zo goed heb meegekregen. Een tijdje geleden ben ik meegenomen in hoe de prognose berekend wordt. Er zit echt een heel model achter, waaronder dit, waarnaar ze kijken van, hoeveel kinderen komen er eigenlijk vanuit die complexen? Vandaar dat het 25 procent is. Misschien ook niet wat aannemelijker met de vergrijzing, die we natuurlijk ook in Ridderkerk hebben. Er wordt constant overigens wel naar gekeken of die percentages passend en dergelijke zijn. Het woningaanbod hebben wij vanuit de afdeling wonen gekregen. Ook daarin, dit Huisvestingsplan is dan een momentopname, maar constant moeten we dit weer updaten en wordt het achter de schermen allemaal bijgehouden, om te kijken of de prognoses ook weer een update nodig hebben. Vooral als we natuurlijk weer veel geld gaan uitgeven.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Mijnders, uw twee andere vragen.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Er wordt gesproken over, wanneer er een X-aantal klassen zijn, dat je dan ook weer meer ruimte krijgt als scholen, ook voor een bso, onder andere. We vroegen ons als fractie af, moet het gedeelte voor een schoolplein ook niet opgenomen worden in het Huisvestingsplan? Want ook met een X-aantal leerlingen heb je volgens mij als school ook recht op een, bij wijze van spreken, groter schoolplein. In diezelfde categorie vroegen we ons ook af of de categorie verkeer hier niet in had moeten staan? In de zin van, als een school honderd leerlingen heeft of driehonderd, dat scheelt ook wel in het aantal auto's en fietsen wat er moet komen. De Kiss and Ride-zone, hoe groot die moet zijn. Deze twee categorieën, horen die ook niet in het Huisvestingsplan? Dank u wel, voorzitter. Dat waren de laatsten.

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. De eisen van een schoolplein staan in de verordening. Daar hebben wij ons ook altijd aan te houden. Als het daar effect op heeft, moeten we daar ook naar kijken. Meestal staat die wel ruim. Het gebeurt niet heel vaak, maar daar hebben we de verordening voor. Verkeer, daar wordt heel nauw mee samengewerkt op alle ontwikkelingen met scholen, ook natuurlijk de veiligheid die we heel belangrijk vinden. Daar wordt achter de schermen heel erg mee samengewerkt. Hier staat het niet in, omdat verkeer natuurlijk ook specifiek heel belangrijk is voor de school. Eigenlijk het losse voorstel voor, waar komt de school en dergelijke en wat is die prognose die daarbij hoort? Want dan kijk je natuurlijk ook wel vijftien jaar vooruit wat de prognoses zijn en wat dat eventueel kan doen. Daar hebben we in ieder geval wel het belang voor, dat het ontzettend belangrijk is dat het veilig is en dat er genoeg plek is en dat we natuurlijk ook gewoon stimuleren dat de ouders niet met de auto komen. Dat is ook altijd een uitdaging.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Korte doorvraag, voorzitter. In ieder geval dank richting de wethouder. Heb ik het dan goed begrepen dat de gemeente wel met een soort van prognose werkt? Wanneer er driehonderd leerlingen op een basisschool zitten, dat we dan ook rekeninghouden met, bij wijze van spreken, een grotere Kiss and Ride-zone, meer fietspaden richting ... Werken we wel op die manier binnen de gemeente?

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Ik denk dat het hier ook wel belangrijk voor is dat je niet vaak ziet dat scholen ineens van driehonderd naar vierhonderd gaan. Het is heel geleidelijk. Het heeft ook niet een hele grote impact in een keer op verkeer. Het is vooral belangrijk als je naar nieuwbouw gaat kijken van, hoe ga je het dan organiseren en hoe je het nu gewoon überhaupt veiliger maakt in de situatie die het is? Het is niet per se het geval, we gaan van driehonderd naar vierhonderd leerlingen, dus we hebben een nieuw fietspad, een breder fietspad of iets dergelijks nodig. Maar bij nieuwbouw is het heel belangrijk om te kijken, wat is de verkeerssituatie en hoe maken we het veilig? We hebben niet met dusdanige groottes op basisschoolniveau te maken dat dit zo'n impact heeft. Bij de middelbare scholen, net zoals bij het Gemini College, kijken we daar nu ook goed naar.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1. Hoeveel vragen wilt u stellen?

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik heb er één.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Nes-de Man: Misschien valt hij in drieën uiteen, want mijn vraag is, is de planning voor de nieuwbouw van De Noord, met name De Wingerd, die helemaal slecht is en ook De Klimop Centrum, waar nu een PM achter staat, loopt die vertraging op door deze plannen?

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Voorzitter, dan heb ik heel even een verduidelijking nodig. De vraag is, loopt De Noord en De Wingerd vertraging op door deze plannen? Wat wordt dan precies met het woord plannen bedoeld?

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Door hetgeen we nu aangeboden krijgen en de uitbreiding die gaat richting het IKC, of is dat integraal al opgenomen bij de nieuwbouw? Er komt nieuwbouw voor De Noord, er komt nieuwbouw voor De Wingerd. Die zijn gepland. Die plannings lopen al uit. Met name De Wingerd is hartstikke slecht. Vocht en weet ik het wat. Maar daar weet u ook alles van. In hoeverre gaat dit nog verder uitlopen? Voor De Klimop Centrum is ook nieuwbouw gepland. Heeft dit invloed op de planning van die nieuwbouw?

De voorzitter: Wethouder Stip.

Mevrouw Stip: Dank u wel, voorzitter. Ik kan in ieder geval een update geven. De Wingerd heeft in ieder geval vertraging opgelopen, onder andere omdat zij ook zelf terugtrokken. Waar net ook aangegeven was, dat was ook een reden van budget. Ze zijn ook terug naar de tekentafel gegaan. Maar ik kan hier alvast aangeven dat hoogstwaarschijnlijk we 29 juni in de raad al een voorstel hebben over De Wingerd en De Noord. Daar zijn we hard mee bezig. Dan zal er meer informatie komen over wanneer zij exact nieuwbouw krijgen. De Klimop Centrum staat hier ook zo in de planning. Daar gaan dan ook de gesprekken bij plaatsvinden. Die wachten natuurlijk, zodat ze aan de Platanenstraat uiteindelijk tijdelijk plaats kunnen nemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn alle vragen beantwoord. Blijft de commissie bij het voorstel ter debat? Mijnheer Van Zwienen, SGP. Daarna mag mijnheer Borst.

De heer Van Zwienen: Van de SGP mag het ter vaststelling.

De voorzitter: Mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Idem, voorzitter.

De voorzitter: Kan de rest van de commissie daarmee instemmen? Ik zie namelijk allerlei mensen knikken. Mijnheer Westbroek, 18PLUS.

De heer Westbroek: Voor ons graag ter debat voor twee minuten voor een uitgebreide stemverklaring, voorzitter.

De voorzitter: Anderen nog? Eén spreker, twee sprekers, drie sprekers, vier sprekers. Dan gaan we nu over de tijd nadenken. We doen het bod twee minuten. Dan totaal vijftien minuten, als het bij deze vier sprekers blijft. Is dat te krap? Twintig totaal. Dan wordt hem dat. Twee minuten. Vier partijen hebben zich aangemeld. Totaal twintig minuten.

6. Programma Stedelijk Water 2023-2027

De voorzitter: Agendapunt 6, Programma Stedelijk Water 2023-2027. Dat voor ons dorp, Stedelijk Water. De inzet is ter debat. Kan de commissie daarmee instemmen? Ik zie dat dat het geval is. Dat betekent dat er nu technisch inhoudelijke vragen kunnen worden gesteld. Wethouder Meij heeft al plaatsgenomen. Ook welkom aan mevrouw Heijboer en mevrouw Veldhoen. Wethouder Meij, wilt u een toelichting geven op het voorstel?

De heer Meij: Dank u wel, voorzitter. Voor u ligt echt een mooi en ambitieus plan. Ik denk dat het ook heel goed past in de andere programma's die we al aan de raad hebben gepresenteerd. Als ik denk aan de Groenvisie en de Visie op Ecologie, past dit Programma Stedelijk Water daar prima in. Het is ook een ambitieus plan. Die ambitie zit dan met name in die klimaatadaptieve maatregelen. Daar ben ik best trots op wat daar

allemaal wordt voorgesteld. Ik heb de schriftelijke vragen gezien. Dank daarvoor, voorzitter, van de raadsleden. Er waren veel technische vragen. Daarom ben ik ook heel blij dat er hier twee ambtenaren naast me zitten die daar ook heel veel verstand van hebben. Ze komen ook nog uit Ridderkerk. We hebben hier echt nog de echte Ridderkerkse ambtenaren. Ik hoop dat ze ook blijven na 1 januari. U triggerde me net nog even met Programma Stedelijk Water en dat het toch een dorp is. Ik moet zeggen dat voelde ikzelf ook zo toen ik die eerste titel zag. Ik heb nog eens geïnformeerd bij mensen die zich echt Ridderkerker voelden, maar die vonden het toch een prima benaming. Ik voel me gesteund. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan is het woord aan de commissie. Wie wil er vragen stellen? Mijnheer Westbroek, Partij 18PLUS, één vraag. Mijnheer Bakker, VVD, vijf vragen. Mijnheer Bontenbal, CDA, één vraag. Mijnheer Knape, ChristenUnie.

De heer Knape: Vier vragen, voorzitter. Ik denk dat het goed is dat we als fractie vast aankondigen dat we van plan zijn om een motie in te dienen op het gebied van de overstorten. Daarin kijkend richting de andere fracties ...

De voorzitter: U krijgt straks het woord.

De heer Knape: Prima.

De voorzitter: U kan daar mogelijk een vraag over formuleren. Mevrouw Dirks, Partij van de Arbeid-GroenLinks, twee vragen. Heb ik iedereen gehad. Dan beginnen wij met mijnheer Westbroek, Partij 18PLUS.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk een vervolg op onze schriftelijke vraag over de leeftijd van sommige stukken van het riool. In de beantwoording staat, leeftijd is niet het enige criterium om te vervangen. Maar als we het plaatje goed bekijken, dan hebben we sommige stukken, die zijn ongeveer zeventig jaar al, als ik het goed heb gezien. Ik weet niet, klopt dat? Vervolgens staat er, inspecties vinden eens in de veertien jaar plaats. Maar als die stukken riool al zo oud zijn, is veertien jaar dan niet een te lange periode om te wachten met die inspecties? Moet dat dan niet korter? Hoe zit dat precies?

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Dank u wel, voorzitter. Er zijn inderdaad twee criteria, leeftijd. Inderdaad, ze worden afgeschreven in zeventig jaar. Een deel daarvan zit nu op dat tijdstip. Maar er wordt ook gekeken naar kwaliteit, of er toch niet gebreken zijn. Dat wordt inderdaad gemonitord, een keer per veertien jaar. Maar het wordt ook om de vier, vijf, toch ook om de zeven jaar gereinigd. Er is echt wel zicht op waar er mankementen zijn. Wat dat betreft denk ik dat we een heel degelijk monitoringssysteem hebben, waarbij niet opeens dingen plotseling anders zijn dan we eigenlijk ... Dat we later hadden gedacht, hadden we dat maar anders opgepakt.

De voorzitter: Mijnheer Bontenbal, CDA.

De heer Bontenbal: Dank, voorzitter. Ik had een aantal schriftelijke vragen gesteld ook, over de klimaatadaptatie van de riolering. Mijn vervolgvraag is, mijn indruk vanuit de antwoorden is dat de klimaatadaptatie niet in de riolering zelf gezocht wordt en dat die qua ontwerp hetzelfde blijft als in dat vorige plan, maar dat dat meer gezocht wordt in het oppervlak, door wadi's en dat soort zaken. Klopt dat, is mijn vraag?

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Ja, dat heeft u goed gezien. De riolering is eigenlijk ook niet bedoeld, kan het trouwens niet, om al het hemelwater bij piekbuien op te vangen. Dat is echt vooral bedoeld voor afvalwater. Inderdaad, de omvang van de rioleringsbuizen, denk ik dat die gelijk gebleven zijn. Om toch te zorgen dat het water wat we niet meer opvangen via riolering, dat het niet allemaal op de verharding blijft staan. Proberen we op een andere manier, het gescheiden stelsel, het hemelwater via drainagebuiten op te vangen, u noemde het al, via wadi's, via oppervlaktewater, om op die manier toch het hemelwater tijdelijk vast te houden of daarna snel af te voeren. Vertraagd opvangen, dat zijn die, waar u ook naar vroeg, naar die centimeters. Twintig centimeter bij reconstructies en vijftig centimeter, dacht ik uit mijn hoofd, bij nieuwe ontwikkelingen, omdat je daar de ruimte hebt om die ruimte te maken. Maar de buizen, maar ik kijk ook even ... Of millimeter. Maar misschien mag ik het woord geven aan mevrouw Veldhoen.

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen.

Mevrouw Veldhoen: Een kleine aanvulling. Het ontwerp van nieuwe riolering is daadwerkelijk ook wat aangescherpt ten opzichte van het vorige gemeentelijke rioleringsplan. Daar gingen we nog uit van een bui acht, vanuit de Kennisbank. Die is al opgehoogd naar bui 9. Daar kan al meer regenwater doorheen. Wij leggen die riolering uit op dertig millimeter regen. Daarnaast zeggen we, we moeten nog vijftig millimeter opvangen in het openbaar gebied. Aanvullend op het riool willen we een oppervlakkige afstroming en een tijdelijke berging en infiltratie richting het oppervlaktewater.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat het heldere antwoorden zijn. Dan gaan we naar mevrouw Dirks, Partij van de Arbeid-GroenLinks, voor uw twee vragen.

Mevrouw Dirks: Dank u wel, voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Dat levert alweer twee nieuwe vragen op. Want er wordt gezegd dat er in de loop van 2023 een inventarisatie wordt gemaakt wanneer beschoeiing geschikt is om omgevormd te worden tot een natuurlijke oever of een natuurvriendelijke oever zelfs. Worden deze resultaten nog gedeeld met de raad of misschien zelfs inwoners of wijkoverleggen, als dat in de toekomst misschien nog is weer. Dan de tweede vraag, dat heeft betrekking op het onderhoudsplan. Het waterschap heeft aanbevolen om een onderhoudsplan op te stellen voor het behoud van bijvoorbeeld wadi's of natuurvriendelijke oevers, maar dit onderhoudsplan is nog niet opgesteld. Wanneer wordt dit wel beoogd of is het nog niet eens in de planning? Dat is ook wel belangrijk denk ik voor als je bijvoorbeeld een wadi wil inzetten, dan moet je kiezen, zet je er waterminnende planten, dan heb je misschien niet zoveel onderhoud nodig. Hetzelfde principe voor de afvalwaterketenvisie, lekker galgje woord. Daar is nu nog geen visie voor gemaakt, vanwege gebrek aan capaciteit. Maar als we geen visie hebben, welke koers varen we dan?

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Dank u wel, voorzitter. Dat onderhoudsplan staat in de stukken, dat gaan we ... Eerst uw inventarisatie. Dat was uw eerste vraag, over die natuurlijke oevers en natuurvriendelijk oevers. Dat gaan we opstellen. Ik denk dat het ook geen probleem is dat als we dat allemaal in beeld hebben om dat met de raad te delen. Dan uw vraag over het onderhoudsplan dat in het stuk staat inderdaad. Dat is natuurlijk ook een verzoek van het waterschap geweest en dat hebben we er bewust ook bij gedaan, want dat betekent eigenlijk ook dat het een opdracht is van de gemeente om dat op te gaan stellen. Dat gaan we ook doen. Ik durf daar op dit moment geen termijn aan te stellen, want we zitten natuurlijk deels in ontvlechting en opbouw van een

nieuwe organisatie, beperkt aantal mensen. Ik kan niet direct zien ... Kijk, het is allemaal heel belangrijk. Ook uw derde vraag nog over die strategische visie, die u noemde, over die afvalwaterketen. Het zijn allemaal belangrijke dingen, staat ook op ons lijstje, maar ik kan geen tijdstip noemen waarop dat af is. We proberen dat er uiteraard allemaal natuurlijk zo snel mogelijk, omdat het belangrijke dingen zijn, maar ik durf daar geen tijdstip nu aan vast te knopen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mijnheer Knappe van de ChristenUnie. Vier vragen. Begint u maar met de eerste twee.

De heer Knappe: Dank, voorzitter. Ik heb het stuk tot me genomen. Een mooi stuk. Ik denk dat er goed ingegaan wordt op de uitdagingen waar we op dit moment voorstaan en de raakvlakken die dat met onze riolering heeft en met het oppervlaktewater. We hebben best wel wat vragen gesteld. Dank voor de beantwoording. Toch blijven er nog wat vragen over. Mijn eerste vraag gaat over het antwoord op vraag twee. Die gaat over de brief van het waterschap. In het antwoord op de vraag die wij gesteld hebben, wordt aangegeven dat door de brief toe te voegen de zaken uit de brief zijn geborgd. Door de brief aan het raadsvoorstel toe te voegen, zijn de zaken geborgd die in de brief staan. Maar wat wordt er nu precies geborgd? Want er worden wat aanbevelingen gegeven, maar wat we er precies mee gaan doen, dat wordt verder niet echt geduid. Zou aangegeven kunnen worden wat we dan precies gaan borgen? Even kijken. Die sla ik even over.

De voorzitter: Anders gaan we alvast naar het antwoord. Dan kunt u even nadenken over uw vraag. Mijnheer Meij mag.

De heer Meij: Dank u, voorzitter. Wat gaan we borgen? Volgens mij vraagt het waterschap een onderhoudsplan. Daar heb ik net eigenlijk op geantwoord, dat zit in de planning. Dat zeg ik hier ook toe. Het staat ook in de stukken. Dat betekent eigenlijk als je die brief meeneemt in de stukken naar de raad, dan betekent dat dat je die opmerkingen van het waterschap serieus neemt. Het hele stuk is trouwens ook opgesteld in samenwerking met het waterschap. Die reageert natuurlijk aan het eind, het complete rapport, stuur je dat nog op? Dat zal misschien net voor of net ... Dat zal denk ik in het voorjaar geweest zijn. Dan kan je die teksten niet meer op die manier opnemen, maar het staat er is hier gewoon bij als stuk. Het is in die zin een integraal onderdeel ook van Programma Stedelijk Water. Volgens mij is dat denk ik wat miste en dat ze belangrijk genoeg vinden om dat op te pakken. Dat was hem.

De voorzitter: Uw overblijvende drie vragen, mijnheer Knappe.

De heer Knappe: Mag ik ook nog even stapelen op deze vraag?

De voorzitter: Dat mag.

De heer Knappe: Een ander punt. Ik kom daar straks nog wel even terug op ... Een ander punt van de brief is de wakingshoogte van de overstorten. Als het gaat over het onderhoudsplan geeft u aan van, dat nemen we over. Maar wat gaat er dan gebeuren met dat verschil tussen die tien en die vijftien centimeter? Kunnen we er dan ook van uitgaan dat dat dan overgenomen wordt?

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Ik zal straks, als u dat goed vindt, het woord overgeven aan mevrouw Veldhoen. Ik heb uw vragen gezien. Die gingen inderdaad over die overstort. Toch een beetje de suggestie dat we dat ... Dat zag ik

ook bij het CDA, dat we dat eigenlijk naar null terug moeten brengen. Dat kan gewoon niet. De piekbuien zijn niet op te lossen op die manier. Die overstort is nodig, anders blijft het water echt op de verharding staan en in de huizen. We hebben ook in het verleden gezien wat er dan gebeurt. Dat is vele malen ingrijpender dan die overstort, die we natuurlijk absoluut niet willen, maar dat zal in sommige gevallen eigenlijk bijna altijd nodig zijn. Ik heb er al even goed over nagedacht toen ik die vragen zag. Zoals de samenleving niet maakbaar is, zo is het klimaat ook niet maakbaar en dan moet je ook denk ik duidelijk over zijn. Die overstort zal tot de uitzondering behoren, maar kan je echt niet uitfaseren. Dat is gewoon niet mogelijk. Maar dan uw vraag, wat het waterschap bedoelde en wat we ermee gaan doen, dat wil ik graag dan even doorspelen.

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen, of u iets dichter bij de microfoon wil praten.

Mevrouw Veldhoen: Ik heb een technisch antwoord. Riooloverstorten maken onderdeel uit van een gemengd rioolstelsel. Dat houdt in dat regenwater en afvalwater door één systeem wordt afgevoerd. Dat is als het ware een kuip. Op het moment dat die vol is, moet hij overlopen via de riooloverstort. Nu zetten wij de komende jaren in om de verharding op die gemende stelsels af te koppelen. We maken dan gescheiden stelsels. Dat zal niet volledig lukken, maar dan wordt het aandeel in het regenwater in het gemengde stelsel kleiner, waardoor ook de riooloverstorten opgehoogd kunnen worden. Daar doen we onderzoek naar. Daar hebben we een rekenmethode voor. Dat gaat gefaseerd plaatsvinden. Maar dat kan niet allemaal in een keer.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1 wil stapelen. Wilt u uw microfoon uitdoen?

Mevrouw Van Nes-de Man: Als ik u dan goed begrijp, dan zou er de toekomst wel die overstort overbodig worden, als het hemelwater afgekoppeld wordt van het rioolwater. Dan ben je die pieken kwijt en dan kan het zijn normale loop hebben. Of begrijp ik dat verkeerd?

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen.

Mevrouw Veldhoen: Hij wordt nooit overbodig. Er zal altijd een klein deel verharding op het riool aangesloten blijven. Je moet een escape hebben binnen die bak. De overstorten in een aantal en in functioneren zullen op termijn afnemen. Dat duurt een lange tijd. Maar helemaal opheffen is niet mogelijk.

De voorzitter: Mijnheer Knape, uw overige vragen.

De heer Knape: Dan pak ik gelijk even de gelegenheid om over de overstorten nog even verder te vragen. Want ik had daar nog een andere vraag over. Overstorten voeren overtollig water af bij een piekbui. Maar zoals ik het gelezen heb en me heb laten informeren, hebben we in Ridderkerk ook best wel veel overstorten die redelijk snel bij stijgende waterstanden water afvoeren. Dat water gaat dan naar de rioolzuivering toe. Dat staat ook in de brief van het waterschap. Dat is eigenlijk ook waar het punt van het waterschap volgens mij over gaat. Als ik het mis heb, moet u het zeggen hoor. Maar dat gaat over die drempel. Over die 15 en die 25 centimeter. Bij 15 centimeter stort hij of loopt het water sneller vanuit de watergang de buis in dan bij 25 centimeter. Als ik goed gelezen heb, dan 21 van de 50 overstorten zijn onder de 15 centimeter en ongeveer 30 zijn onder de 25 centimeter. Die storten, zoals ik het gelezen heb, redelijk snel over en voeren slootwater af naar de rioolwaterzuivering. Daar zit voor ons ook het punt. Kijk, wij snappen best dat soms heb je zoveel regenwater, dan heb je die overstort nodig, want anders dan komt de straat blank te slaan. Maar andersom hebben wij wel voorbeelden gezien waarbij er bijvoorbeeld een terugslagklep is geplaatst die dat afvoeren tegenhoudt. Kan daar dan een ambitie op dat gebied worden uitgesproken hoe we daarmee, dat zeg ik vooral tegen de wethouder natuurlijk, mee om willen gaan in Ridderkerk?

De voorzitter: Was dat uw laatste vraag, mijnheer Knappe?

De heer Knappe: Dat was nog niet mijn laatste vraag.

De voorzitter: Wilt u die dan ook stellen?

De heer Knappe: Ja. Die laatste vraag gaat over de meting van of de berekening van Rioned. Er wordt aangegeven dat die zogenaamde composietbui niet in de Kennisbank is opgenomen. Maar ik heb me laten informeren dat die al wel door verschillende gemeentes gebruikt wordt. Wat is de reden dat wij als Ridderkerk gaan wachten totdat blijkbaar hij wel in de Kennisbank wordt opgenomen. Want er bekruipt me toch ergens het gevoel dat we met verouderde data en berekeningsmethoden aan het werk zijn.

De voorzitter: Wethouder Meij.

De heer Meij: Dank u, voorzitter. Even over die overstort, die omgekeerde overstort. Dat het oppervlaktewater via het riool naar het gemaal gaat van het waterschap. Kijk, ik snap de bedoeling van het waterschap. Die wil die gemalen natuurlijk zo inzetten dat natuurlijk eigenlijk alleen dat afvalwater wordt gezuiverd. Op dit moment geeft het ook nog helemaal geen problemen, want we gaan zelfs die capaciteit wat omlaag brengen, omdat het ook gewoon kan en we ook veel meer afkoppelen via het oppervlaktewater. Maar als u vraagt over die verhogingen, om daar ambitie te tonen, dan wil ik toch even de techniek aan het woord laten aan mevrouw Veldhoen.

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen.

Mevrouw Veldhoen: Door het afkoppelen van verharding van het rioelstelsel, waardoor er feitelijk meer inhoud in het rioelstelsel komt, kan overstort omhoog. Daar monitoren wij ook op. We monitoren of er riool vreemd water, water wat van buitenaf komt het riool instroomt, waar dat een probleem is. Hebben we maandelijks overleg over met het waterschap. Vanuit die werkgroep gaan we ook inzetten op verbetering. Maar nogmaals, dat kan niet allemaal in een keer, maar dat is zeker een aandachtspunt binnen ons team.

De voorzitter: Dank u wel. Dan het antwoord op de composietbui. Wethouder Meij.

De heer Meij: Ook dat wil ik straks graag door mevrouw Veldhoen laten beantwoorden. Maar nog even een ander punt. Het is natuurlijk heel mooi, dat gescheiden stelsel. Dat het hemelwater afvloeit naar het oppervlaktewater. Maar ik heb laatst een aantal inwoners gesproken die dat zich ook heel goed bewust waren dat het zo gaat, maar dan automobilisten hun auto zien schoonmaken met chemische middelen. Dat verdwijnt natuurlijk dan ook in het oppervlaktewater. Dat heeft me wel aan het denken gezet van, ook daar zullen we dan aandacht aan moeten besteden. Misschien in De Blauwkai of op een andere manier. Dat mensen zich daarvan bewust zijn dat het water niet meer afgevoerd wordt en gezuiverd wordt, maar dat dat rechtstreeks de sloot ingaat en eventueel vissen kan raken. Alle inwoners die natuurlijk met zo'n systeem te maken hebben, moeten zich daar wel goed van bewust zijn. Maar voor die exacte vraag over die compositieregeling, de wel of niet verouderde data die we gebruiken, graag het woord voor mevrouw Veldhoen.

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen.

Mevrouw Veldhoen: We hebben een technisch plan opgesteld. We hebben het hele rioelstelsel doorgerekend. Dat heet het Systeemoverzicht Stedelijk Water. Het opvolgen van het Basis Rioleringsplan. Dat plan is nog

doorgerekend met de oude buien uit de Kennisbank Riolering. Wij willen ook wel gevoel krijgen bij die composietbuien. Bij nieuwbouwplannen zetten we in op een berekening volgens de oude methode en de nieuwe, om zelf een beetje gevoel te krijgen, wat is het effect op ons riool wanneer we nieuwe buien toepassen? Dat is iets waar we de komende periode mee aan de slag gaan.

De voorzitter: Mijnheer Knape, ChristenUnie.

De heer Knape: Dank u wel, voorzitter. Eén korte stapelende vraag nog. Toch even over die overstort. Is een technische vraag. Is het technisch mogelijk om bij alle overstorten te voorkomen dat er water vanuit de watergang terugstroomt.

De voorzitter: Wethouder Meij, in mijn optiek is deze vraag al eerder beantwoord, maar misschien dat het antwoord nog een keer kan worden gegeven. Mevrouw Veldhoen.

Mevrouw Veldhoen: In theorie is dat technisch te voorkomen. Je kunt alle overstorten voorzien van terugslagkleppen. Aan terugslagkleppen zitten ook nadelen. Daar zit ook een bepaalde vervuilingsgraad aan vast. Betekent iets voor beheer en onderhoud. Zul je goed af moeten wegen, op welk moment doe je dat wel en op welk moment doe je dat niet?

De voorzitter: Mijnheer Knape, u heeft iets gezegd over een motie. Hoe staat het ervoor na deze beantwoording en de ambitie die uitgesproken is?

De heer Knape: Het staat er zo voor dat we nog steeds overwegen om een motie in te dienen op het gebied van de overstorten. Ik ga daar met mijn fractie nog over in gesprek. Uiteraard is er mogelijkheid om mee te denken.

De voorzitter: Waarover gaat uw motie dan?

De heer Knape: In het kort gaat de motie over het terugdringen van het aantal overstorten, waarbij water terugstroomt vanuit de watergang de rioolbuis weer in.

De voorzitter: Helder. Dan gaan we naar mijnheer Bakker, de laatste vragensteller. Vijf vragen. Begint u maar met de eerste drie.

De heer Bakker: Dank u wel. Inderdaad graag drie en twee. Ik hoorde de wethouder net zeggen dat hij best wel trots is op het plan wat er nu ligt, met name op het gebied van klimaatadaptatie. Dat steun ik wel. Dat is een compliment. Toch nog een aantal vragen. Op pagina 12 staat dat er gewerkt wordt aan een waterrobuuste omgeving en dat het doel is om te gaan voldoen aan de landelijke norm. Voldoen we dan nu niet aan de landelijke norm? Heeft de gemeente een visie over hoeveel procent van de bestaande bebouwing zij in 2027 klimaatadaptief ingericht willen hebben? Dan als tweede, op pagina 17 en 20 staan stukken over de indirecte lozingen, waar de DCMR controles op uitvoert en verantwoordelijk voor is, namens de gemeente. Deze indirecte lozingen hebben vaak een grote invloed op de kwaliteit van het water, wat uiteindelijk geloosd op oppervlaktewater, omdat daar vaak stoffen in zitten waar de RWZI slecht mee om kan gaan. Daar twee vragen over. Hoeveel vergunningen en meldingsplichtige indirecte lozingen zijn er in Ridderkerk? Hoe vaak wordt daar controle op uitgevoerd, om te kijken of dat ze ook voldoen aan de voorwaarden die daarin worden opgenomen. Dat zijn de eerste drie.

De voorzitter: Ik geloof dat ik zelfs tot vijf kwam. Wethouder Meij.

De heer Meij: Voorzitter, u heeft misschien gezien dat ik niet meegeschreven heb. De vragen kwamen, moet ik toch eerlijk zeggen, heel laat binnen, eind van de middag. We hadden absoluut geen tijd meer om dat allemaal nog te verwerken. Zeker de vragen van het DCMR, want dan moeten we gewoon DCMR gaan vragen om de gegevens aan ons door te spelen. We kunnen proberen om voor de raadsvergadering misschien die vraag te beantwoorden. Maar u vroeg net even iets te diep en nogmaals, niet afhankelijk van onze eigen informatie, maar van DCRM. Daar zijn we gewoon van afhankelijk of die ons de informatie wilden geven. Uw vraag over de norm, dacht ik dat u nog stelde, misschien dat mevrouw Veldhoen daar nog iets over kan zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Veldhoen. Misschien dat u de microfoon weer iets naar toe ... U kan er ook aan trekken.

Mevrouw Veldhoen: De landelijke norm. Die normen zijn nog steeds aan wijziging onderhevig. Die zijn nog steeds niet vastgesteld. Wij houden dat in de gaten. Daar gaan we ook onze plannen natuurlijk op toetsen. Maar op dit moment is er geen landelijke norm.

De voorzitter: Mijnheer Bakker, uw laatste twee vragen.

De heer Bakker: Dank u wel. Ik had ook nog gevraagd of dat de gemeente een visie heeft over hoeveel van de bestaande bebouwing, want daar wordt ook iets over gezegd, klimaatadaptief ingericht moet zijn, of hebben we daar een doel voor in 2027? Die had ik ook nog gevraagd. Dan mijn tweede stuk. De gemeente geeft aan dat medicijnresten een punt van zorg zijn en dat de gemeente het waterschap steunt in dat oude medicijnen worden ingeleverd en niet door de wc worden gespoeld. Dat is natuurlijk een heel goed initiatief. Echter, als je kijkt naar de medicijnresten die in het rioolwater voorkomen, is slechts vijf procent hiervan afhankelijk. Verreweg de meeste medicijnen die in het rioolwater komen, is gewoon dat mensen medicijnen gebruiken en het dan uiteindelijk weer in het riool terecht komt. Daarom nemen veel waterschappen, in samenwerking gemeenten, stappen om de waterzuivering uit te breiden met een vierde stap, zodat die medicijnresten alsnog goed uit het afvalwater verwerkt kunnen worden. Ik ben benieuwd of dat de gemeente, samen met het waterschap, ook hier aan het kijken is of dat zo'n vierde trap, zoals dat hier al vaak genoemd wordt, nodig is. Ik ben ook benieuwd of dat wij een zicht hebben op wat eigenlijk de impact is van het Ridderkerkse afvalwater, dat we uiteindelijk lozen op het oppervlaktewater. Dat waren ze.

De voorzitter: Wethouder Meij. Ik vraag me of alle vragen op uw terrein liggen of dat we bij het waterschap moeten zijn.

De heer Meij: Daarom. Ook voor deze vragen geldt eigenlijk wat ik net zei, daar hebben we eigenlijk geen tijd meer gehad na vijf uur om die vragen nog te beantwoorden. Maar even specifiek, want u vraagt eigenlijk naar de waterkwaliteit. Dat is echt de verantwoordelijkheid van het waterschap. Het speelt landelijk. Onze waterkwaliteit, klinkt natuurlijk heel vreemd in een heel modern land, is eigenlijk niet kwalitatief heel hoog. We hebben daar nog hele grote stappen te zetten, maar daar is het waterschap aan zet. Het waterschap is er ook hard mee bezig, maar dat betekent dat het ook enorme investeringen vrij ... In combinatie mogelijksterwijs met een hoger tarief, wat ze dan moeten gaan rekenen. Maar de echte eerste verantwoordelijkheid ligt daar echt bij het waterschap. Wij zijn van de riolen, maar de waterkwaliteit en de gemalen, dat ligt bij het waterschap. Daar wilde ik het eigenlijk nu even bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor de vragenbeantwoording. Dan zijn we toe om vast te stellen of het nog steeds ter debat is. Gezien de mogelijke motie lijkt me dat verstandig. Hoeveel minuten zou u willen hebben? Ik kijk eerst eens naar mijnheer Knappe. 3 minuten. Welke fracties wensen nog meer te spreken? Ik zie daar 18PLUS, 2 minuten. De rest is nog aan denken. 3 minuten. Het wordt dan een termijn van 3 minuten. Ik schat in dat zo'n beetje twee derde van de fracties mee wil doen aan het debat. Gaan we nu even rekenen. Het bod is 3 minuten en 45 totaal. Ik zie een stem. Bij deze vastgesteld. Dank u wel aan de portefeuillehouder en de ambtenaren.

7. Rekenkamerrapport Ridderkerk Participatie en Omgevingswet

De voorzitter: Dan nodig ik nu uit de heren van de Rekenkamercommissie. Welkom aan mijnheer Démoed en mijnheer De Lange. Mijnheer Démoed kon pas later aanwezig zijn. U heeft het grootste deel van de vergadering gemist. Agendapunt 7, Rekenkamerrapport Ridderkerk Participatie en Omgevingswet. De inzet is ter debat. Dat is geen discussie, want dat is verplicht. Daar gaat minimaal tien minuten voor genomen worden. Maar de termijn zullen we nog straks over spreken. Even een paar opmerkingen vooraf. Ik wijs erop dat de inhoud van het rapport gaat over de participatie en de Omgevingswet. Dat is over ruimtelijke ordening. Dat vragen die buiten dat onderwerp vallen, die zullen niet beantwoord worden. Dan qua aanpak zal eerst Rekenkamer gelegenheid krijgen om een toelichting te geven. Vervolgens kunnen er vragen worden gesteld aan de Rekenkamer. Mevrouw Van Nes, ik kom zo bij u. Daarna kunnen ook nog vragen worden gesteld aan de griffier en aan de portefeuillehouder. Tussendoor kan er ook nog op gereageerd worden, maar dat vertel ik dan wel. Maar dan weet u even wanneer u welke vraag aan wie kunt stellen. Mevrouw Van Nes-de Man wil iets opmerken.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik heb een soort verduidelijkingsvraag. U geeft aan van, het stuk gaat over participatie en de Omgevingswet. Andere vragen worden niet beantwoord. Kunt u nader duiden wat dan, ik vat dat misschien een beetje kort samen hoor, die andere vragen zijn? U zegt, de portefeuillehouder komt straks aan het woord, maar ik zie er twee zitten. Wie is de portefeuillehouder op dit dossier?

De voorzitter: U stelt twee vragen. Het antwoord op de eerste vraag is, het onderwerp is Participatie en Omgevingswet. Dat betekent dat het niet over alle participatie gaat, maar over dat deel van de participatie wat gericht is op ruimtelijke ordening, ruimtelijke omgeving. Het antwoord op uw tweede vraag is, dat wethouder Van der Duijn Schouten de portefeuillehouder is van dat onderwerp. Dan kan ik ook gelijk vertellen dat van ambtelijke zijde mevrouw Van Mill aanwezig is. Wat mij betreft neemt u ook plaats en wethouder Van der Duijn Schouten alvast aan de ... De griffier wijst erop dat we eerst even zo doorgaan. Dit is de eerste keer dat ik de Rekenkamer als voorzitter heb. Ik moet nog een beetje oefenen. De voorzitter van de Rekenkamer, Mijnheer Démoed krijgt gelegenheid om een inleiding of een toelichting te geven op het rapport. Aan u het woord.

De heer Démoed: Dank, voorzitter. Ik zal dat proberen kort te houden, omdat ik op zich ook wel denkt dat het rapport in grote mate voor zichzelf spreekt. Ik heb liever altijd dat het rapport zelf spreekt dan dat ik dat doe. Maar misschien wel een paar opmerkingen inderdaad vooraf. Misschien eerst iets over onderwerpkeuze. We hebben bewust ... Laat ik een opmerking vooraf. Dit is een zogenaamd DoeMee onderzoek. Dat betekent dat het bureau op dat moment allerlei Rekenkamers de gelegenheid biedt om daaraan deel te nemen. Er zijn meer gemeenten die daaraan deel kunnen nemen. Wij wisselen wat af qua methodiek. Maar wij vonden het onderwerp dermate waardevol om bij de kop te pakken, omdat met de komst van de Omgevingswet wij de indruk hadden dat we op een aantal concrete casussen zouden kunnen kijken van, wat is er nu in het verleden,

wat heeft u als ambitie uitgesproken en hoe is dat vertaald in beleid en uiteindelijk in de uitvoering terechtgekomen? Daarover heeft u in het rapport kunnen lezen. In overleg ook met de organisatie is er gekeken van, welke casussen zouden er dan geschikt voor zijn? Daar zit inderdaad een hele duidelijke ruimtelijke component aan, ook omdat de toekomstige relatie naar de Omgevingswet is gemaakt. Ik wil erbij zeggen, we hebben natuurlijk nadrukkelijk aan de hand van die casussen teruggekeken, hoe is dat gegaan? Ik zal zo iets zeggen over wat dat heeft opgeleverd. Maar ik wil er ook bij zeggen, we hebben het bewust gedaan om vanuit het leren, vanuit de bevindingen die we hebben gezien, ook te kijken van, wat zou dat voor u als raad kunnen betekenen als u met dat grote vraagstuk van de Omgevingswet aan de slag gaat? Dan met name het maken van een Omgevingsvisie, het betrekken van mensen bij ruimtelijke plannen. Welke lessen zijn er dan te trekken vanuit hoe dat in de achterliggende periode is gegaan? Ik denk dat het belangrijkste wat we daarover kunnen zeggen, dan wilde ik maar gewoon het gesprek aangaan, want ik kan er nog veel meer over zeggen, is dat het dan heel erg goed gaat bij het formuleren van de ambitie. Dat u zegt van, dit zijn de doelen die we willen bereiken. Aan de hand van de voorbeelden die we hebben onderzocht zijn we van mening en hebben we onderzocht in onze bevindingen dat het bij het vertalen naar beleid dan al wat minder wordt. Dat we zeggen, dan is het minder concreet en is de relatie tussen ambitie en beleid niet een-op-een gemaakt. In de uitvoering van de participatie hebben wij op basis van de bevindingen gezegd, zijn er wat ons betreft ook echt tekortkomingen en zien we, als dit de voorloper moet zijn voor de Omgevingswet, dat er nog wel wat te winnen valt, laat ik het zo voorzichtig zeggen. Op basis daarvan, want dat is wat wij graag willen ... Je kunt bevindingen doen en je kunt constatering doen, daar wordt de wereld meestal nog niet direct beter van. Wat wij ook hebben gedaan, is natuurlijk aanbevelingen geformuleerd. Ik denk, maar goed dat zou voor het gesprek het meest waardevol zijn, dat we ook zeker een aantal aanbevelingen hebben gedaan die zich echt richten op het monitoren van uw rol als gemeenteraad. Waarin we gezegd hebben, u gaat natuurlijk uiteindelijk over de wat-vraag, de ambitie, maar we hebben hier nadrukkelijk gezien dat het, bijvoorbeeld bij zo'n invoeringstraject straks van de Omgevingswet en alles wat er komt, gelet op de ervaringen die we in de achterliggende periode hebben gezien, heel belangrijk is in de voortgang van die trajecten ook betrokken te blijven bij het formuleren van beleid en de uitvoering en hoe u dat met elkaar afspreekt. Ik denk niet dat wij voorstander zijn van allerlei rolverwarringen in de uitvoering, dat u zich heel erg nadrukkelijk met de uitvoering zou moeten willen gaan bemoeien, maar dat het wel zo is dat u ook in de kaderstelling over de uitvoering nadenkt van, hoe kunnen we zorgen dat die trits van ambitie, beleid en uitvoering beter gaat dan in de voorbeelden die wij hebben geconstateerd. Ik denk dat dat, ik kijk ook nog even naar mijn buurman ... Ik kan er nog veel meer, maar dan ga ik uw avond aan de voorkant ... Ik heb liever dat u hierover met ons in gesprek gaat en uw vragen stelt die u heeft.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Démoed. Wie van de commissieleden wil vragen stellen aan de Rekenkamer? Mijnheer Verweij, SGP, hoeveel vragen heeft u? Mijnheer Borst, VVD, drie vragen. Mijnheer Mijnders, CDA, vijf vragen. Mevrouw Van Nes-de Man, vijf vragen. Mevrouw De Wolff, twee. Mijnheer Rijdsdijk, vier, Partij van de Arbeid-GroenLinks. Dan hebben we de ronde gehad. Dan beginnen we met mijnheer Verweij van de SGP voor uw twee vragen.

De heer Verweij: Dank u wel, voorzitter. Mijn eerste vraag heeft betrekking op de gekozen projecten van het onderzoek. We hebben kunnen lezen de rivieroevers en de Rembrandtweg. Daarover willen wij graag weten, waarom nu juist deze projecten? Hoe zijn die geselecteerd? Bent u van mening dat u met alleen die twee projecten en representatief beeld heeft kunnen schetsen van de situatie in onze gemeente? Dat was de eerste vraag, in drie delen. Tweede vraag is over het interview met raadsleden. Dit betrof raadsleden van verschillende partijen, die gedurende het participatietraject van de Omgevingsvisie ook al in de raad zaten. Maar wij hebben ook vastgesteld dat daar raadsleden, waaronder ikzelf, zijn geïnterviewd die nieuw in de raad

waren. Ook hier vroegen wij ons af, hoe bent u tot deze keuze gekomen? Vindt u dat u zodoende een voldoende representatief beeld van de werkelijkheid heeft kunnen schetsen of dat hier misschien toch nog wel iets meer kwaliteit geleverd had kunnen worden door een andere selectie toe te passen van raadsleden die werden geïnterviewd? Dank u wel.

De voorzitter: mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik heb net iets gezegd over hoe wij ... Dat doen wij overigens altijd als we ... In casuïstiek gaan we natuurlijk met de organisatie in overleg, aan de hand van een aantal criteria. Daar is ook het bureau bij betrokken geweest die het DoeMee onderzoeken organiseert. Waarin we natuurlijk gezocht hebben naar kenmerken en dat het een ruimtelijk karakter moet hebben, dat er inwonersbetrokkenheid moet zijn. Wij hebben gemeend, in overleg nogmaals met de interviews aan de voorkant die we met de organisatie hebben om een goede start te kunnen maken, dat dat de goede projecten zouden kunnen zijn. U koppelt daaraan, dat zijn er uiteindelijk twee geworden. Op basis daarvan vindt u dan dat het representatief zou kunnen zijn wat u heeft geconstateerd. Laat ik het zo zeggen, als je casuïstiek met elkaar ... Die ga je vrij uitgebreid analyseren hoe dat is gegaan. Wat ons opvalt, is dat bij de beoordeling van de casussen die we zijn langsgelopen dezelfde bevindingen zich herhaalden. Natuurlijk, als je er misschien vijf doet of zes, dan zou je nog meer opmerkingen kunnen doen. Dat is ook een beetje het karakter van een DoeMee onderzoek, maar het is op zijn minst opvallend. U bent ook andere onderzoeken van ons gewend. Het gaat er ons niet om dat wij negatieve dingen willen formuleren, als je ze al negatief ... Daar zitten gewoon, wat ons betreft, lessen in. Volgens ons waren het, in ieder geval wat wij uit het projecten hebben kunnen halen en analyses die we erin gelezen hebben, ook wel projecten die in de inwonersbetrokkenheid toch een bepaalde importantie hadden. Als dat dan in die projecten op dezelfde manier na de ambitie in ieder geval een minder niveau krijgt, dan hebben wij gemeend dat we daar deze conclusies wel durfden aan te verbinden. Laat ik het dan zo zeggen. Mijn collega wil daar nog iets aan toevoegen als dat mag, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Borst wil stapelen, maar misschien dat dat even nadat dit antwoord klaar is.

De heer De Lange: Graag. Dank u, mijnheer de voorzitter. Let op dat het niet uitsluitend op de casuïstiek gebaseerd is, onze conclusies. Het is de combinatie van de casuïstiek met bevraging over het beleid, bevraging over de uitvoering van meerdere partijen. Daar krijg je wel een heel kloppend beeld van wat er wel en wat er niet goed loopt. Juist dat totaalbeeld is denk ik de crux van dit rapport.

De voorzitter: Dan mag mijnheer Borst eerst stapelen en dan mag mijnheer Verweij ook erachteraan zijn vervolgvraag stellen.

De heer Borst: Dank u, voorzitter. Dat verhaal over die casussen en waarom er raadsleden zijn gesproken, dat snap ik en dat is helder. Ik begrijp ook dat die keuze is gemaakt. Maar in het verlengde van de vraag van de heer Verweij, dat heeft een bepaald effect op de externe validiteit van het onderzoek. Want een methodiek bij de ene casus is anders dan bij die andere twee. Wat ik mis, daar kom ik zo meteen in mijn eigen vraag ook nog wel op, is waarom daar niet nader bij stil is gestaan. Want je wilt uiteindelijk wel dat die meting overall hetzelfde is, zodat de uitkomst dan gelijkend is. Uiteindelijk, onderaan de streep, de conclusie snap ik wel, maar ik wil toch even nog een bespiegeling hebben op wat dat dan doet met de externe validiteit.

De voorzitter: Mijnheer Verweij, CDA, sorry, SGP.

De heer Verweij: Dank, voorzitter. Ik snap uw uitleg over mijn vraag over de representativiteit. Maar dan in het verlengde van uw antwoord, vindt u dan wel dat de steekproefgrootte voldoende is geweest om daarmee het integrale beleid van deze gemeente als onvoldoende te kwalificeren?

De voorzitter: Mijnheer De Lange.

De heer De Lange: Ik meen dat onvoldoende niet gebruikt wordt. Zorgwekkend is volgens mij hetgeen wat we gebruiken als term. Misschien dat we het over het budget van de Rekenkamer moeten gaan hebben in dit geval, want dat speelt hier natuurlijk gewoon een rol. Ik denk dat dit, binnen de kaders die wij hebben, de meest consistente set is die wij kunnen aanbieden. Let op, het is ook zo'n DoeMee rapport. Die zijn niet makkelijk uit te vergroten. Het is een signaal waarvan wij overtuigd zijn dat dit inderdaad wel het geval is geweest en dat het een kloppend gebeuren is. Het kan altijd gedetailleerder, het kan altijd uitgebreider, maar ik denk dat wat hier gevonden is dat dat van een zodanig gewicht is dat de manier waarop we dit nu gepresenteerd hebben wel echt een kloppende aanpak is.

De voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw De Wolff, ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Dank u wel, voorzitter. Ik heb er nog een vraag over, want de vragen die gesteld zijn, had ik ook. Participatie gaat hier vooral over de Omgevingswet. Ik kan me zomaar voorstellen dat sommigen de aanbevelingen die hier gedaan worden graag zouden willen doortrekken naar andere vormen van participatie. Kan dat volgens u? Of waarom zouden wij dat vooral niet moeten doen?

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Dat is een beetje in het verlengde van de uitnodiging die mijnheer De Lange natuurlijk ... Kijk, het is een heel boeiend onderwerp participatie, waar meer over te zeggen valt. Ik zou willen waken om hier een veralgemenisering te maken dat op basis van de constatering uw hele participatiebeleid niet deugt. Dat zou ik niet willen zeggen, want dat weet ik niet. Dat vraagt echt nog wel verdieping. Maar nogmaals, ik denk wel dat u uit onze bevindingen en aanbevelingen kunt lezen dat we zeggen, de dingen die wij hierover gezien hebben, in het kader van een DoeMee onderzoek op dit thema, is dat het vertalen van ambitie naar beleid en uitvoering in deze gevallen kwetsbaar is en in sommige gevallen dat we zeggen, in de uitvoering vinden we dat zorgwekkend. Waarmee we zeggen, als u nu juist in die grote opgave van de Omgevingswet daar als raad die ambitie waar wil maken, dan zult u ook meer moeten doen om beleid en uitvoering. Of dat breder geldt voor andere domeinen, zover zou ik niet willen gaan. Het zou zomaar kunnen, maar dat weet ik niet. Ik zou die conclusie niet voor mijn rekening willen nemen. Als uw vraag is, wilt u verdiepend onderzoek doen, dan willen we dat natuurlijk altijd, maar dat is dan ... Het is natuurlijk een heel boeiend onderwerp. Dat is ook ons opgevallen. We zagen dit als een kans om u een eerste indruk te geven. Dat is een beetje wat mijn collega ook net zei, op basis van zo'n DoeMee onderzoek, wat in de kostenkant relatief een ander prijskaartje kent dan een verdiepend eigen onderzoek. Maar het is wel zo dat we de casussen zodanig diep hebben uit kunnen diepen dat we daar in onze beleving waardevolle informatie hebben uitgehaald.

De voorzitter: Uw vraag is daarmee voldoende beantwoord, zie ik uit uw lichaamstaal. Dan gaan we naar mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen, fijn rapport, goed rapport. Wat mij vooral opviel is de timing. Normaal gesproken komt dat wat aan de late kant. Dit keer zit hij eigenlijk precies goed in dat proces. Betekent ook dat het raadsvoorstel, dank voor de griffie daarvoor, meteen die beslispunten eigenlijk zo zijn

opgesteld dat de resultaten en de aanbevelingen van het rapport straks gewoon hun beslag krijgen in beleid, wat, as we speak, wordt opgesteld. Dat is heel erg fijn. Dat even vooraf. Wat ik wel echt mis in dit stuk, u mag mij daar heel erg een nerd voor vinden, is de onderzoeksverantwoording. Want daar zie ik eigenlijk niet een soort van paragraaf bij, dat ben ik van huis uit wel gewend bij het doen van beleidsonderzoek, waarin dan iets wordt gezegd over de validiteit, de betrouwbaarheid en de motivering van de gekozen methodiek. Daarover gaan mijn vragen. Mijn eerste vraag, kunt u in algemene bewoordingen iets vertellen over de externe validiteit, met name van het onderzoek? Dan vooral over hoe u bent gekomen tot deze steekproef en welke onderwerpen bijvoorbeeld zijn behandeld in de interviews die zijn afgenomen. De casus over de Omgevingsvisie, die is alweer even geleden. Ging het daarnet ook al over. Ik ga mijn vraag toch nog een keer opnieuw stellen, want wat is daarvan het effect op de externe validiteit dat we daar hebben gekozen voor het spreken van raadsleden en niet met externe betrokkenen en inwoners? Hoe heeft u dan dat beeld van de omwonenden, externe betrokkenen wel mee laten wegen in die casus. Tot slot, voor de betrouwbaarheid van een kwalitatief onderzoek is het ook van belang om een beeld te schetsen van de context waarin dat onderzoek is gedaan. Want het is juist die context die maakt dat we waarde en betekenis kunnen ontleen aan die dingen die zijn gezegd door de mensen die zijn geïnterviewd en door de conclusies die u trekt in het rapport. Waarom is zo'n beschrijving van die context als zodanig niet opgenomen? Kunt u daar alsnog iets over zeggen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Démoed, wat u van mijnheer Borst vindt, mag u achterwege laten, maar de andere vragen die krijgen we graag een antwoord op.

De heer Démoed: Om te beginnen zou ik mijnheer Borst nooit een nerd durven noemen. Dat ga ik zeker niet doen. Laten we daarmee beginnen. Want ik denk dat hij hele terechte vragen stelt. Ik zei net, we moeten ook gewoon even nadenken, want ik denk dat uw vragen terecht en scherp zijn. Het heeft ook wel te maken, dat is niet om daarmee de vragen te willen passeren, dat we te maken hebben met een type onderzoek wat een ander karakter heeft dan een verdiepend onderzoek waarmee we ... Daarmee zeg ik misschien ook wel iets als uw vraag is, is het een vergelijkbaar rapport waar je die hele verdieping, waar ook de externe validiteit op de manier zoals die in de perfecte manier zou moeten zijn, is die hetzelfde? Dan denk ik dat het simpele antwoord nee is, omdat het ook een soort praktisch werkend onderzoek is waarmee je met interviews, met andere methodieken ... Ik ben het helemaal met u eens, als je interviews houdt dan zou je ook weer contra expertises ... Die verdieping zit er niet in. Ik denk dat we daar ook gewoon eerlijk naar elkaar moeten zeggen, als dat de vraag is, dat was net eigenlijk ook al, dan onderzoekstechnisch zijn daar best veel opmerkingen nog over te maken. Tegelijkertijd zijn wij van mening, door de praktische manier waarmee zo'n DoeMee onderzoek werkt, dat we juist ons gesterkt voelen om wel die signalen met u te willen delen. Niet om te zeggen, we hebben ... Ik denk dat we een aantal dingen over die onderzoeksverantwoording ... Ik denk dat we daar nog eens even moeten kijken van, wat kunnen we daar, ook in overleg met het bureau, nog aan toevoegen om in ieder geval de herleidbaarheid van zaken nog wat beter te motiveren. Maar het is wel gewoon echt een ander type onderzoek dan ... We hebben verschillende smaken. Daar hebben we het meer over gehad, ook in de werksessie die we een tijdje terug met uw raad hebben gehad. Hebben we gezegd, er zijn nog meer smaken waar we misschien nog weleens mee aan de slag gaan. Dat is misschien een zwakte van het type onderzoek wat we hebben gedaan. Aan de andere kant hebben wij het in de praktijk vooral ervaren ook als een kracht. Daar zal ongetwijfeld ook iets over ... Mijnheer Verweij heeft daar denk ik ook vragen over gesteld? Als je andere raadsleden had gesproken, hadden daar dan andere dingen ... Wij hebben wel belangrijke trends daarin teruggezien, dat had niet zoveel te maken of het coalitie, oppositie, vrienden of geen vrienden waren, die maken dat die trits van ambitie naar uitvoering kenmerken vertoont, in alle dossiers die we hebben

nagegaan, die op hetzelfde uitkomen. Wij vinden gewoon dat we moeten zeggen, daar vinden we wel dat u daar iets mee moet.

De heer De Lange: Daarop één ding ...

De voorzitter: Mijnheer De Lange.

De heer De Lange: Sorry. Dank u wel, voorzitter. Daarop één ding aanvullend. Wat echt wezenlijk is, is dat wij ook de thermometer in de ambtelijke organisatie stoppen. We hebben inmiddels na jaren onderzoek hier in Ridderkerk de ervaring dat dat open gesprekken zijn, waarbij de ambtenaren zich echt reflectief en kritisch opstellen. Daar halen we een aantal dingen naar boven die inderdaad wel zeer de moeite waard zijn en waar we weldegelijk vertrouwen in hebben. Methodisch, mee eens. We zouden daar nog wat dingen kunnen verbeteren. Ik zal daar zeker over nadenken, maar nogmaals wat hier ligt, is echt van zodanig dat we daar wel met vertrouwen dit zo presenteren.

De voorzitter: Mijnheer Borst, VVD.

De heer Borst: Ik denk dat ik die conclusie inderdaad helemaal onderschrijf, omdat het beeld wat uiteindelijk naar voren komt door die middenmix, zal ik maar zeggen, dat onderschrijf ik. Wat ik even wilde horen, is wat beide heren eigenlijk net aangeven, dat je vanuit die verschillende sporen tot dezelfde conclusie komt. Ik had het gewoon graag ook op die manier even ergens belegd willen zien in het rapport. Tot slot wil ik nog wel even terugkomen op mijn derde vraag, mijn laatste vraag, of jullie nog iets over de context kunnen zeggen waarin het onderzoek is uitgevoerd. Dan ben ik echt helemaal tevreden. Dan hang ik de vlag uit.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik zit even te denken wat u van mij verwacht als ik zeg, in de context. Ik begrijp de vraag welke context u van mij vraagt niet helemaal.

De voorzitter: Mijnheer Borst, kan u uw vraag iets verduidelijken?

De heer Borst: Een beetje context aan deze context graag schetsen. Dat doe ik heel graag natuurlijk. Kijk, we hebben natuurlijk te maken met een bepaald tijdsgewricht waarin dat onderzoek bijvoorbeeld is uitgevoerd. Volgens mij is dit onderzoek uitgevoerd ten tijde van corona. Volgens mij heeft er in de bestuurlijke reflectie ook iets over gestaan. Dat doet iets met de manier waarop je interviews afneemt. Dat doet misschien ook wel iets met de input die je daaruit terugkrijgt. Hoe is daarmee omgegaan? Is daar de methode op afgestemd? Hadden jullie anders misschien voor een groepsessie gekozen van plaats individuele gesprekken? Zoiets.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik begrijp de context nu. Ik denk dat als ik uw vraag goed begrijp van, wat is de invloed van dat soort dingen geweest voor het onderzoek zelf? Maar dat zou ik zelfs natuurlijk over de participatie, want laten we ook wel wezen, er is ook in een bepaalde periode participeren niet zo makkelijk geweest. Overigens hebben daar hele mooie dingen weer voor teruggekregen in de middenkant. Maar ongetwijfeld zal dat ook ergens ... In het onderzoek kan ik me niet herinneren dat we daar hinder of dat dat tot andere ... Ik neig ernaar te zeggen dat dat geen invloed heeft gehad. Als dat gaat om de uitvoering of andere dingen, zullen er ongetwijfeld dingen zijn geweest. Maar nogmaals, ook dat hebben we denk ik best wel in de bestudering van

de bevindingen die we uit die drie casussen hebben gehaald en alles wat we daar hebben aangetroffen. Maar het bracht ons steeds terug naar die, nogmaals trits, ambitie, beleid, uitvoering die we gewoon met u wilden delen. Nogmaals, niet om hier vanavond te zeggen, het deugt allemaal niet, maar vooral te zeggen, er ligt volgens ons wel een opgave. Zeker in het licht van wat u allemaal te doen heeft rond de Omgevingswet met inwoners en bedrijven.

De voorzitter: Heeft u zo de antwoorden opgehaald, mijnheer Borst?

De heer Borst: De bestuurskundige en beleidsonderzoeker in mij is helemaal gestreeld. Ik ben helemaal tevreden. Dank je wel.

De voorzitter: Dan gaan we naar mijnheer Rijsdijk, van de Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Ik heb nog drie vragen. Ik zal ze maar alle drie dan tegelijk stellen, waarbij één vraag in meerdere delen uiteen zou kunnen vallen, maar dat is vanavond goed gebruik, volgens mij. Daar begin ik dan ook maar mee. U gaf aan, dit is een meedoen onderzoek. Betekent dat dat het ook in andere gemeenten is uitgevoerd en dat je daar dan bij aansluit? Als dat zo is, kunt u dan ook iets zeggen, in het algemeen, wat de conclusies in de andere gemeenten waren? Hoe verhoudt Ridderkerk zich dan daartoe? Want de conclusies zijn stevig, maar misschien als je het vergelijkt met andere gemeenten geeft dat weer een ander beeld, of niet. Mijn tweede vraag betreft expliciet de Omgevingswet. Het college schrijft in de bestuurlijke reactie, we moeten loslaten. U reageert daar vervolgens weer op met, in mijn woorden, dat is nog maar de vraag. U sprak net over kaderstelling en monitoring. Is dat wat u daarmee bedoelt? Kunt u daar nog wat meer duiding aan geven? De laatste vraag. U geeft een hele set aanbevelingen. Goed getimed. Het werd al gezegd. Sommigen zijn concreet, de anderen wat abstracter. U gaf aan, die kaderstelling, die monitoring. Maar wat zou u nu adviseren om als eerste mee aan de slag te gaan? Want aan de ene kant, de raad zou beter de kaders kunnen stellen, dat ze vervolgens heel kritisch kunnen monitoren. Maar u constateert ook van, de gemeentelijke organisatie is onvoldoende doordrongen van participatie. Waar moet je beginnen? Wat zou u daarin adviseren? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik begin en ik denk dat mijn collega ook nog wel over hoe werkt een DoeMee onderzoek in relatie tot andere gemeenten? Daar zal collega De Lange zo iets over zeggen. Over het punt van loslaten, ik ben een groot voorstander van loslaten, maar niet ongecontroleerd loslaten. Daar ben ik niet zo'n voorstander van. Kijk, het gaat er hier volgens mij om dat u als raad ... We hebben natuurlijk ook rapporten uitgebracht over juist kaderstellende rollen en overigens ook de andere instrumenten waarin we hebben gezegd, je kunt loslaten op het moment dat je natuurlijk voor, in dit geval, de trits, de ambitie en hoe komt dat uiteindelijk bij ... Want u heeft ook een volksvertegenwoordigende rol. Hoe dat uiteindelijk uitpakt. Dat u denk ik er goed aan doet om eens met elkaar na te denken van, dat kan aan de hand van een casus, om eens met elkaar, misschien wel los van het formele debat wat u met elkaar heeft, op een hele praktische manier van, hoe doen we dat met ... Dat zou best, ik zie dat voor me in een setting met inwoners en bedrijven, kunnen, om samen met het college is te kijken van, hoe werkt dat uit? U heeft allemaal verantwoordelijkheid. U spreekt, weet ik zeker, al veel inwoners en bedrijven van, hoe doen we dat met elkaar? Want het is ook wel een zoektocht. Niemand heeft gezegd dat dit makkelijk is. Het is ook te makkelijk om te zeggen dat het makkelijk is, want participeren doe je zelden goed. Dat is ook wat het is. Dat durf ik ook wel te zeggen. Maar dat ontslaat je niet van de verantwoordelijkheid om ook als raad te kijken ... U vraagt aan mij of aan ons, wat zou de eerste aanbeveling zijn? Kijk eens aan de hand van een concrete casus, aan de hand van de piketpalen die we met elkaar

afspreken van, hoe gaan we dat bijvoorbeeld in die uitvoering doen? Want daar is wat we uiteindelijk toch met elkaar ... Papier is geduldig. Maar uiteindelijk gaat het erom, hoe doe je dat met elkaar? Ik weet zeker, misschien bedoelde het college dat, moeten ze zelf maar over spreken, ook wel met dat ons laten, een deel van die invulling van dat participeren is natuurlijk ook de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven. Maar dan moet je ze wel in de gelegenheid stellen om dat te gaan doen. Ik zou zeggen, maak eens een mooi werkatelier met elkaar en doe het eens gewoon met elkaar. Daar ben ik altijd erg voorstander van. Maar goed, er zijn vele manieren waarop het kan. Papier, dat heeft ook de praktijk wel bewezen, lost niet altijd alles op. Zelden overigens.

De voorzitter: Mijnheer De Lange, de vraag over andere gemeenten.

De heer De Lange: Eerst nog even dit iets verduidelijken graag, mijnheer de voorzitter. Wat echt ontbreekt, is vaak duidelijkheid over de besluitvorming in het participatietrajecten. Dat zien we. Iedereen moet het glashelder hebben wat voor een route dit loopt en wie waar welke besluiten neemt. Dat is de eerste, denk ik, waar jullie mee aan de slag zouden moeten, in combinatie met wat grotere ambitie over de soorten participatie, omdat we daar nu wel een heel beperkt setje terug hebben gezien. Dat weten we niet in de breedte van alle participatietrajecten, maar dat is wel wat wij zien uit het beleid dat daar maar echt een heel voorzichtige set is. Echt meebeslissen, coproductie, dat soort zaken zien we daar niet terug. Die kunnen zeer waardevol zijn natuurlijk. Dat wat betreft de aanbeveling. Meedoe onderzoek, we hebben niet de informatie van andere gemeenten.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders wil een stapelende vraag stellen. Maar wat mij betreft nadat u uw antwoord helemaal hebt afgemaakt.

De heer De Lange: Dat is een manier van organiseren dat eenzelfde soort onderzoek door verschillende gemeentes gedaan kan worden, maar daar zitten geen kruisverbanden in met de andere gemeenten. Als we die zouden willen achterhalen, zouden we in de literatuur moeten duiken, want ze worden altijd gepubliceerd natuurlijk, van, wat heeft het bij andere gemeenten opgeleverd? Dat hebben we hier niet gedaan. Wat betreft loslaten. Ik denk dat de gemeente veel meer de regie moet nemen. Dat het duidelijk moet zijn dat dat hele proces van besluitvorming door de gemeente bepaald wordt. Daar kunnen private partijen heel veel rollen in spelen. Maar dat het wel nog steeds duidelijk is dat de gemeente daar in de lead is. Dat is de uitdaging, denk ik, waar jullie daar voor staan?

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk is tevreden, begrijp ik. Dan mag mijnheer Mijnders stapelen, maar u mag ook kiezen om het in uw eigen termijn te doen, want u bent nu aan de beurt.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Doen we dat. Dan komt er wel een vraag bij, dat u dat even ...

De voorzitter: Begint u dan maar met twee keer drie vragen, want vijf plus één is zes.

De heer Mijnders: U had het erover dat weinig er participatiemiddelen gebruik, of dat er veel meer mogelijkheden zijn. Zou u dat kunnen toelichten? Heeft u bepaalde voorbeelden van wat er dan mist en heeft u dan bij wijze spreken ... Het gaat over het ruimtelijke gedeelte. Maar we hebben natuurlijk een tijdje geleden, er langzaam, ook een presentatie themabijeenkomst wijkparticipatie gehad. Heeft u dat tot u genomen? Volgens mij wel. Ziet u daar dan wel participatiemiddelen, die nu nog ontbreken? De volgende vragen die ik heb, maar dan moet even weer terug. Daarna ga ik er twee doen. U zegt bijvoorbeeld net ook al, de gemeente is altijd in de lead. Maar bijvoorbeeld bij ook ruimtelijke ontwikkeling en plannen, de Blaak is er

ook zo'n voorbeeld van, is ook juist de woningcorporatie voor een groot deel in de lead en ligt de participatie juist bijvoorbeeld bij zo'n woningcorporatie. Ziet u daar nog dingen dat u denkt van, dat is niet handig, want meestal ligt de participatie bij de gemeente, maar in dit geval ligt het weer bij een woningcorporatie. Hoe kan je dan afspraken maken met een gemeente? Want de wooncorporatie heeft er veel vrijheden in. Hoe ziet u dat? De derde vraag die ik heb, is in het rapport wordt op een gegeven moment ook gezegd van, zorg ervoor dat eigenlijk de agendapunten van de gemeenteraad ook eerder duidelijk worden voor de bewoners, voor alle Ridderkerkers. Alleen uit ervaring weet ik dat wij als raad meestal zes weken van tevoren pas eigenlijk inzichtelijk hebben goed wat er op de agenda zes weken later komt. Hoe kunnen we dat als gemeenteraad, want u geeft aan dat dat de taak is onder andere van de gemeenteraad, dan nog eerder naar voren brengen als wij zelf eigenlijk meestal pas zes, vijf weken van tevoren de stukken echt definitief hebben? Waren de eerste drie, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: U vroeg allereerst, kunt u iets meer zeggen over die gereedschapskist van participatie? Wat zijn er voor middelen? Wat collega De Lange net al zei, het gaat allereerst, dat onderschrijf ik zeer, dat je heel helder hebt ... Je hebt ook de ladder van participatie, hebben we het over informeren tot met zelf doen ongeveer. Ik denk dat de eerste les is, daar horen eigen middelen bij. Daar kun je allerlei vormen van bijeenkomsten bij bedenken. Maar ik denk dat de meeste participatietrajecten in Nederland misgaan over, wat spreken we met elkaar af? Is het informeren als je niks te bieden hebt, dan kun je het beste informeren, want dan creëer je in je eigen teleurstelling als je de indruk wekt dat mensen nog allerlei dingen kunnen gaan inbrengen. Dan kun je zeggen, dat is te weinig, maar dat is wel eerlijk. Het gaat wat ons betreft over dat soort dingen. Ik denk dat iedere vorm van de ladder van participatie ook zijn eigen werkvormen kent, om het maar zo te zeggen. Daar zijn hele boeken over geschreven. Het voert denk ik nu te ver om al die boeken te citeren, maar daar zit heel veel variatiemogelijkheid in. Dat moet ook denk ik aansluiten bij de mate van, wie is er aan zet? De meest extreme vorm is dat je het helemaal loslaat en aan inwoners zelf overlaat. Tweede vraag van u was, hoe zit dat met die ruimtelijke ... Wie is er in de lead? U noemde het voorbeeld van bijvoorbeeld een woningbouwvereniging. Het gaat er ons denk ik niet om. Ik denk dat je de participatie moet laten doen door de initiatiefnemer, want die is ook verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving. Dat moet je niet overnemen, maar je kunt wel eisen stellen. Er zijn gemeenten, ik weet niet precies hoe het in het kader van de Omgevingswet hier zal gaan gebeuren, die zeggen van, wij hebben een standaard verslagmethodiek die we van de indiener van een ruimtelijk plan eisen. Dat je op die manier moet laten zien hoe jij je participatie hebt georganiseerd. Dat is regie. Nogmaals, misschien zijn die intenties hier. Het gaat er niet om dat je de participatie overneemt, maar wel eisen stelt van, zo wil ik het hebben. Als u dat niet doet, dan ga ik dat ruimtelijk plan niet in procedure brengen. Dan ben je in ieder geval duidelijk. Ik zeg niet dat het moet, maar ik noem het voorbeeld dat er gemeenten zijn die dat doen. Het laatste punt is een beetje van u zegt, probeer mensen nog eerder te betrekken bij de agenda van de raad. U zegt, dat is pas zes weken daarvoor. Daar zijn oplossingen natuurlijk voor. Ik bedoel, ik neem aan dat u een jaaragenda afsprekt met het college. Onderwerpen zullen daar nog eerder op staan. Dan weet je misschien niet, ons idee is ... Die moment dat u daarover met mensen in gesprek raakt, probeer die in nadere afspraken met het college zoveel mogelijk naar voren te trekken, zodat je die participatie ook echt aan de voorkant hebt en vroegtijdig met mensen ook het gesprek daarover kan voeren. Ik denk niet altijd dat je daar alle stukken al voor nodig hebt. Soms is het heel verhelderend als je die stukken denk ik juist nog niet hebt. Kan.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1 wil stapelen. Dan mag mijnheer Mijnders vervolgens ook reageren. Mevrouw Van Nes.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Het wordt een beetje lastig stapelen, want u had een lang verhaal, maar ik ga het toch proberen. U gaf aan, als er in de participatieronde bij bijvoorbeeld de woningbouwcorporaties ... Zijn er gemeenten die afspreken, we maken een eenduidig verslag, denk ik? Wij willen van iedereen die participeert die en die punten in dat verslag terugzien. Vervolgens zegt u ook, u kan als gemeente besluiten als die dat verslag niet compleet is of niet goed genoeg is, dan nemen we het plan niet in behandeling, dan gaat het terug. Maar wat kunnen inwoners doen, als die aan kunnen geven en motiveren, wij vinden het verslag niet goed onderbouwd of volledig en de wethouder zegt, het plan komt me eigenlijk wel goed uit, ik vind het best met dit verslag. Het plan komt wel ... Welke rechten hebben inwoners dan in zo'n geval?

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, wil u nog reageren op de antwoorden?

De heer Mijnders: Alleen reageren of gelijk de volgende drie?

De voorzitter: Dat komt zo meteen. Ik stel voor dat we eerst dit afhandelen.

De heer Mijnders: Handel dit eerst maar af.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Wat ik bedoelde, ik zal de vraag van mevrouw Van Nes proberen te beantwoorden, kijk, je moet ... Wat ik probeer, in het kader van de gevraagde regie, te zeggen, is dat je eisen stelt aan hoe dat verslag eruitziet. Kijk participatie betekent niet, in mijn geval, dat je pas medewerking van de gemeente krijgt als je alle omwonenden weet te overtuigen, want dat zal misschien nooit lukken. Participeren betekent niet, iedereen moet het met elkaar eens zijn. Dat kun je volgens mij niet van een initiatiefnemer vragen. Dat kun je wel vragen, maar dan geef je volgens mij een onmogelijke opdracht. Wat je in dat verslag zou moeten willen laten zien, is welke moeite heb je gedaan om zorgen van mensen te accommoderen? Maar ik denk dat de regie over de beoordeling van het verslag, die zal altijd wel bij de overheid moeten liggen. Als je die bij individuele inwoners gaat leggen, dan wordt het wel heel ingewikkeld. Dan wens ik mensen heel veel sterkte. Maar dat wil niet zeggen dat die mensen niks van dat verslag zouden kunnen vinden, maar ik zou zeggen, op het moment dat de gemeente zegt, dit zijn de eisen die ik eraan stel, is die ook degene die de kwaliteit van het verslag beoordeelt.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, uw laatste drie vragen.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Ik hou het denk ik op eentje nog uiteindelijk. Op een gegeven moment op pagina 30, u heeft het over een Omgevingswet proef gemeenteraad, heeft u het over dat eigenlijk de vergaderopzet niet flexibel genoeg is. Ik vroeg mij af, we hebben het in de raad ook weleens erover gehad dat op een gegeven moment, maar dan gaan heel de Omgevingswet, dat je op een gegeven moment een BOPA hebt van acht weken. Dan kan er een zienswijze op komen. Daar moet de gemeente dan iets van vinden. Eigenlijk past dat niet in onze huidige iets. Is dat hetgeen waar u op doelt, dat eigenlijk de zienswijzen of de klachten op bepaalde BOPA's niet op tijd bij de gemeenteraad komen? Maar ik weet niet hoe goed in de Omgevingswet of -visie zit.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik mag zelf ook bij een gemeente werken, ik weet er wel iets van. Maar wat we daar denk ik mee bedoelen, op het moment ... We hebben natuurlijk straks geen bestemmingsplannen meer, maar we

gaan naar nieuwe planvormen toe. Wat de intentie van de opmerking is, is dat als je als raad effectief met inwoners in gesprek wil over participatie, als je in de zienswijzefase zit, dan zit je al tegen de besluitvorming aan en zit je bijna in de fase dat mensen misschien bezwaar gaan maken of verdergaan. Hoe eerder je met andere werkvormen, nogmaals ik heb het ei van Columbus hier niet ... De Omgevingswet daagt uit ook aan de volksvertegenwoordiging, die toch uiteindelijk over een Omgevingsplan of een ruimtelijk plan een besluit moet nemen, om na te denken hoe je dat met elkaar doet. Ik denk niet dat het goed is om midden in de uitvoering verzeild te raken. Wat de collega net ook zei. Dat kan ook door piketpalen te stellen aan het college van, wij vinden dat het aan die en die spelregels moet voldoen. Ik denk dat u daar, op basis van ... U moet niks. Maar dat dat wij het een goed idee zouden vinden als u op basis van dit rapport daar met elkaar nog eens over brainstormt, samen met het college van, hoe zouden we dat zo effectief mogen kunnen doen?

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Van Nes-de Man Burger op 1. Ik zie dat de Rekenkamer, mijnheer De Lange, nog een aanvulling wil geven. Excuus, dat ik dat signaal even miste.

De heer De Lange: Geen probleem, mijnheer de voorzitter. Dank u wel. Daarop aanvullend, nu moet ik even terug, de Omgevingswet daagt gemeentes uit tot een echt andere rol. Dat is niet een situatie, denk ik, waar de raad achterover kan gaan leunen van, het college lost dat wel op. Ik denk dat de raad echt buiten bestaande kaders van waarop ze werken moet gaan denken en zoekt daar alle informatie over de Omgevingswet die er bijvoorbeeld bij VNG en zo is, want dat is zeer de moeite waard. Echt buiten de bestaande kaders moeten gaan denken van, hoe zij haar rol in die wet gaan oppakken. Dat vraagt echt nog wel een stuk reflectie, denk ik, op hoe dingen nu lopen en hoe eigenlijk die Omgevingswet verwacht dat dingen zouden moeten gaan lopen. Dat is wel echt een advies, aanvullend op het rapport, wat ik hoop dat jullie ter harte nemen.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Dan toch nog even gewoon advies vragen of een verduidelijkingsvraag. Daar zit juist ook het lastige denk ik van de Omgevingswet, omdat het ook voor een groot gedeelte bedoeld is om het, je kan het bijna niet geloven, maar om een stuk makkelijker te maken, maar ook om het te versnellen. Dat is onder andere die BOPA's, om dat binnen acht weken te doen. Op welke manier kan je dan als raad of hoe zit het dan dat dat dan je als raad toch nog goed betrokken kan zijn, terwijl je wil ook als raad weer niet dat proces van acht weken vertragen.

De voorzitter: Mijnheer De Lange. Mijnheer Démoed wil het woord.

De heer Démoed: Het venijn zit in de start. Dat is volgens mij wat wij proberen te zeggen en niet in de staart. Kijk, hoe eerder u met elkaar ... Want u zegt, snelheid is geboden. Overigens bij grote ruimtelijke decentralisaties is hetzelfde gelukt om het makkelijker te maken. Ik heb niet de indruk dat dat hier ook zo is, zeg ik er alvast maar bij. Maar wat wel natuurlijk bedoeld is om het voor inwoners en bedrijven uiteindelijk sneller te maken. Ik ben er echt van overtuigd dat op het moment dat je meer energie stopt in de participatie, dat dat in ieder geval kan voorkomen dat je in juridische procedures aan het eind terechtkomt, omdat luisteren helpt en je hebt niet altijd ... Maar er zijn altijd zorgen die je kan wegnemen. Ik denk dat die investering aan de voorkant zich weldegelijk ook in de snelheid kan terugvertalen, als je dat goed met elkaar doet.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we opnieuw naar mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1. Hoeveel van de vijf vragen heeft u nog? Stelt u dan nu twee of drie vragen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Ik wil nog even doorgaan op hetgeen waar ik net ook even op inhaakte en waar u het over heeft. U heeft het steeds over de rol van, de gemeente neemt de regie. Ik wil graag zoeken, welke kant hebben de inwoners? We wordt gezegd van, plannen moeten binnen acht weken goedgekeurd worden. Als na drie of vier weken de raad het eens weet en in diezelfde periode inwoners, dan hol je aardig achter de feiten aan. Is op een gegeven moment het enige instrument dat inwoners nog hebben, is gerechtelijke stappen ondernemen. Daar moeten we enorm voor waken dat dat ... Dat gaan heel veel mensen sowieso niet doen. Dat zie je niet zitten. Daar ligt een enorm punt om vroegtijdige informatie te krijgen. Mijnheer De Lange was daar net getuigen van, er hebben mensen ingesproken die wat kanttekeningen maken bij de participatie, zoals die gaat. Die hebben uw rapport ook gebruikt als aanleiding. Die herkennen zich daar wel in. Daar ligt nog een hoop te doen. Want het ging dan met name over de wijkoverleggen en de manier waarop de gemeente op dit moment met de wijkoverleggen omgaat. Er is, wat die wijkoverleggen betreft, een participatierapport geschreven in november '19, waar heel veel in staat. Het is een goed rapport.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes, u gaat nu toch echt buiten het onderwerp, want u begint nu over de wijkoverleggen. Ik zou willen voorstellen dat u alleen vagen stelt die met ruimtelijke ordening te maken hebben.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dit heeft alles met ruimtelijke ordening te maken. Het woord wijkoverleg valt een paar keer in het document. Ik zie niet in waarom ik hier niet op door kan vragen. Het is een participatiedocument waar ik naar verwijs.

De voorzitter: Dat zal ik uitleggen. Niet elk woord betekent dat je erop door kan gaan.. Het gaat steeds om de relatie met ruimtelijke ordening.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dat heeft het heel sterk. Maar goed, dat rapport, misschien kent u het dan ook niet, van 2019, waar de wijkoverleggen heel erg uitgebreid geëvalueerd zijn en wat alles te maken heeft met ruimtelijke ordening, omdat daar vaak de knelpunten liggen waar die mensen, met dat woord wat ik dan misschien niet mag noemen, tegenaan lopen. Verder heb ik nog wel wat ... Want u heeft interviews gehouden, maar u heeft geen interviews gehouden, tenminste zo zie ik het, met die platforms. U heet niet met de wijkoverleggen, maar ook niet met het Maatschappelijk Burgerplatform gesproken. Is dat een bewuste keus geweest? Want daar zit, als het over participatie gaat, laagdrempelig heel veel in. Dat waren mijn vragen. De rest is al gesteld. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer De Lange.

De heer De Lange: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Regie nemen betekent niet het voortouw nemen. Het kan nog steeds zijn dat de gemeente de regie heeft, maar dat de burgers in participatie het voortouw kunnen nemen. Dat is ook zoeken naar, op wat voor manier krijg je dat georganiseerd? Maar er zijn weldegelijk mogelijkheden voor. Het is niet zo dat als wij zeggen dat de gemeente de regie neemt, dat iedereen gaat zitten wachten tot de gemeente wat doet. Die kunnen ook kaders gesteld hebben, waarbinnen die kaders de burgers heel goed aan de slag kunnen met participatie. Een beetje excuses naar jullie, want dit rapport is duidelijk niet over een stuk waar jullie de inspraak op hebben gedaan. Het was ook veel eerder al klaar, voordat dit allemaal speelde. Sec is het rapport echt gericht geweest op openbare ruimte. Hoe heet het? Niet op dat soort zaken. We hebben dat niet meegenomen. Maar er is wel geconstateerd dat de gemeente ietwat een blinde vlek had voor bestaande inspraakorganen binnen de gemeente Ridderkerk. Dat is dan wel iets wat inderdaad in het rapport staat. De interviews, daar hebben we het al eerder over gehad, dat is beperkt. We hebben gezocht

van, waar zijn echt de belangrijkste zaken te vinden? Ik denk dat we voldoende belangrijke zaken hebben gevonden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Dan wil ik nog even stapelen op wat u net zegt van de regie. Het kan zijn dat ook inwoners het voortouw nemen. Het idee is, ik zal niet zeggen, de angst eigenlijk is het dat wel, is dat mensen met een grote mond, die hard roepen, laat ik het zo zeggen, projectontwikkelaars daar in grote getale gebruik van maken. In hoeverre kan je projectontwikkelaars ook verplichten op dat participatietraject in te zetten oftewel om op tijd raad en inwoners te informeren.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Maar dat is precies wat ik bedoelde met dat participatieverslag. Daar komen thema's aan de orde, wie heeft u gesproken, welk moment, wat zijn de zorgen geweest? Dat je wil laten zien op welk moment ... De één zal ervoor kiezen een bijeenkomst te houden, de andere gaat misschien huiskamergesprekken ... Het moet de gemeente er niet om gaan hoe het gebeurt, maar je moet een aantal eisen stellen. Dat heeft ook met tijdigheid te maken en dat heeft ook ... Kijk, je kunt van een initiatiefnemer niet verwachten, wat ik net zei, dat hij iedereen gaat overtuigen en zegt, je mag pas terugkomen als iedereen tevreden is. Dat kan, maar dat zou een heel raar criterium zijn, omdat er gewoon tegenstellingen kunnen blijven. Om uw zorg maar weg te nemen, de nieuwe wet kent zoveel rechtsbescherming als de wet die er was. Ik zeg niet dat je daarin terecht moet willen komen. Je moet er alles aan doen met elkaar om te voorkomen dat je in die rechtsbescherming terechtkomt. Tegelijkertijd, we zullen nooit bereiken dat je tegenstellingen houdt. De doelen, die u wel wilt realiseren om woningen te bouwen of andere dingen, zullen niet altijd voor iedere inwoner gunstig zijn, omdat er altijd mensen zijn die zeggen, ik had dat liever niet gehad. Dat zult u tegen blijven komen. Daar bent u dan voor aangesteld om daar een belangenafweging in te maken. Dat is het goede nieuws.

De voorzitter: Ik geef eerst het woord aan mijnheer De Lange om aan te vullen en dan mag mevrouw Van Nes daar nog op reageren.

De heer De Lange: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Dat in combinatie met, wat ik eerder noemde, die volledige transparantie in hoe de besluitvorming loopt. Dat is essentieel. Als burgers weten van, iemand heeft een grote mond, maar de besluitvorming vindt niet door hem plaats, maar straks door, dan kan het enorm verzachtend zijn. Kan het de procedure en de hele participatie fors verbeteren.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u. Is dat dan op een bepaalde manier af te dwingen? Want als burgers, wat nu gebeurt, zo'n Woo-verzoek in moeten dienen, dan begrijpt u wel dat het schort aan transparantie.

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Krijg ik het geluid niet aan. Twee dingen daarover. Je kunt als overheid ... Een inwoner hoeft natuurlijk niet een Woo-verzoek. Dat is een keuze uiteindelijk omdat te willen doen. Je kan het gevoel hebben dat je daartoe gedwongen wordt. Vaak kan je ook gewoon die informatie opvragen zonder een Woo-verzoek te doen. Ik denk, maar los van die, want dan zit je ... Dat is misschien ook wat u bedoelt. Ik denk dat u er als gemeenteraad en ook als college, daar ben ik ook van overtuigd, er alles aan moet doen dat je aan die stappen

niet terechtkomt. Dat is wat collega De Lange net ook zei, transparant moet zijn in de informatievoorziening. Maar u moet denk ik ook niet de ogen sluiten dat ook individuele inwoners, vanuit de belangentegenstelling, soms alle middelen zullen aangrijpen, dat is hun goed recht, om uiteindelijk vanuit die belangen alle instrumenten aan te wenden om dingen niet te willen laten plaatsvinden, omdat mensen dat niet prettig vinden. Dan moet je als overheid ook wel ... De twee kanten van de medaille zul je een keer een afweging moeten maken. U gaat daar niet iedereen aan uw zijde vinden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dat is ook niet wat achter mijn vraag zit. Dat is heel evident. Je moet op een gegeven moment altijd zeggen, weeg twee kwaden af. Maar ik blijf altijd roepen, een nee kan je ook uitleggen.

De voorzitter: Ik begrijp dat u geen vraag meer heeft.

Mevrouw Van Nes-de Man: Maar het is geen vraag meer.

De voorzitter: Dan zijn we ook aan het einde van het stellen van de vragen. Mijnheer Westbroek, Partij 18PLUS, wil nog een vraag stellen.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Ik heb even meegeluisterd en de volgende vraag kwam eigenlijk bij mij op. Want u had het over de validiteit van het onderzoek en dergelijke. U gaf ook aan dat de gebreken aan dit onderzoek eigenlijk komen door het budget. Als u meer budget zou hebben, zou u dan wel kiezen voor een normaal wetenschappelijk onderbouwd onderzoek, met de juiste methoden en technieken en ook de mogelijkheid tot validatie en extrapolatie op heel de gemeente? Of zou u het dan precies weer op dezelfde manier doen, zoals u het nu heeft gedaan?

De voorzitter: Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Ik denk dat we gezegd hebben dat we ontzettend blij zijn. Als wij morgen weer een DoeMee onderzoek voor dit onderwerp, hadden we dat opnieuw gedaan. Het enige wat we erbij gezegd hebben, als u dezelfde verdieping, onderzoekskwaliteit met validatie en dat soort dingen zou willen hebben, dan moet je voor een andere methodiek kiezen. Het kan best zijn dat je ... Dat is ook wel waar dit soort onderzoeken natuurlijk aanleiding voor kunnen zijn. Als dit onderwerp zodanig veralgemeniseerd zou moeten worden om daar nog meer input, dan zou je een vervolgonderzoek moeten doen, wat uiteindelijk op een andere manier, op de manier zoals mijnheer Borst het verwoordde. Maar ik denk als u, dat was uw vraag een beetje ... Ik denk dat we het op dezelfde manier zouden doen, omdat juist die praktijkgerichte manier van werken ons heel erg heeft geholpen om u op een praktische manier ook te kunnen bedienen met dit onderzoek.

De voorzitter: Dan mag de commissie nadenken of er dan wel of geen budget extra nodig is. Dank voor alle antwoorden die zijn gegeven op de vragen. Dan krijgt de Rekenkamer nog de gelegenheid om eventueel een aantal afrondende opmerkingen te maken, als u nog iets onder aandacht wil brengen. Mijnheer Démoed.

De heer Démoed: Dat zullen wij ook om tijdszake niet doen.

De voorzitter: Dat is heel aardig van u. Dan dank ik de Rekenkamer hartelijk voor de komst en voor al het werk wat is gedaan. Wij zien u weer terug in de raad. Dan nodig ik de portefeuillehouder en de ambtenaar, mevrouw Van Mill, uit om alvast plaats te nemen. Dan krijgt de commissie gelegenheid om eventueel vragen

te stellen aan de commissiegriffier. Die vragen kunnen dan gaan over het raadsvoorstel en het ontwerp raadsbesluit. Wie? Ik zie dat niemand daar gebruik van wil maken. Dan gaan we naar het volgende blokje. Dat is de gelegenheid om vragen te stellen aan wethouder Van der Duijn Schouten. Herstel wethouder Van der Duijn Schouten krijgt gelegenheid om op het rapport en het raadsvoorstel te reageren. Daarna kunnen commissieleden vragen stellen aan de wethouder. Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. We hebben een reactie gegeven op het rapport. Die is aan het rapport toegevoegd. We zijn blij met de aanbevelingen, want we denken dat die heel nuttig kunnen zijn in het proces waarin we nu zitten, in de herziening van ons participatietraject. We nemen van de dertien aanbevelingen er twaalf over. Die ene doen we niet, omdat dat een aanbeveling is heel specifiek gericht is aan de raad. Die laten we ook graag bij de raad. Daar gaan we de komende maanden hard mee aan de slag. Want het is net al geschetst, richting de invoering van de Participatiewet per 1 januari, de Omgevingswet, gaat er ook op het gebied van participatie wat veranderen. Het komt bij de initiatiefnemer te liggen. Het is vormvrij, vooralsnog. Dat zijn best spannende zaken, waar we wel met elkaar op een goede manier invulling aan moeten geven. Want het is vanavond al genoeg genoemd, die participatie is ontzettend belangrijk dat het ook goed gebeurt. Dat was het wat mij betreft, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen aan de wethouder? Mijnheer Borst, hoeveel vragen heeft u? Eén vraag. Mijnheer Mijnders, CDA, ook één vraag. Mevrouw De Wolff, ook één vraag. Mijnheer Rijsdijk vier vragen. Mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1. Dan mag mijnheer Borst, VVD, starten.

De heer Borst: Dank u wel, voorzitter, vind ik een hele eer. Volgens mij heeft zich in de discussie die we net hebben gehad een beetje een paradox zich afgetekend, zou ik bijna willen zeggen. Want aan de ene kant zeggen we, het rapport van de Rekenkamer, stel kaders, zorg dat je regie hebt op die participatieketen. Tegelijkertijd hebben we met de behandeling van het delegatiebesluiten en het adviesrecht, ik heb het er net nog even bij gepakt, participatie verplicht gesteld in een aantal gevallen, maar waarbij ook wel heel nadrukkelijk stond dat we daar zelf niet de regie over hebben. Dat ligt namelijk bij de initiatiefnemer. Kan de portefeuillehouder op die, mijn inziens, tegenstelling reflecteren? Hoe ziet hij dat en hoe pakken we dat als gemeente aan?

De voorzitter: Wethouder Van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Op zich, paradox is mooi. Als u wat langer in de raad had gezeten, had u ooit nog weleens een rapport gekregen over de participatieparadox, die we toen ook al constateerden? Dat is precies denk ik, de worsteling die u schetst is ook datgene waar we met elkaar een weg in moeten vinden. Ene kant is participatie belangrijk. Er moet regie op gevoerd worden. Maar de uitvoering ligt bij initiatiefnemers. Dat zie je ook in het rapport van de Rekenkamer. Daar zijn we ook wel een beetje mee aan het oefenen. Ik bedoel, aan de Rembrandtweg hebben we het bij de initiatiefnemer gelaten. Was de gemeente zelf niet aanwezig. Daar constateert de Rekenkamer dat dat niet handig was. Die conclusie hadden wij zelf ook al getrokken. De les daar is geleerd, ook als de initiatiefnemer participeert, zorgen we dat we als gemeente erbij zijn. Zo gaan we met elkaar daar beleid voor formuleren, de komende maanden. Maar het valt natuurlijk niet uit te sluiten dat we al doende volgend jaar ook daar weer lessen gaan leren hoe het nog beter kan. Die lessen leren we nu ook. Dat gaat, ook in het voorbeeld wat ik net schetste, wel met vallen en opstaan. Want de constatering dat je er beter bij had kunnen zijn, doe je achteraf, maar op dat moment wordt dat wel als een als een tekortkoming ervaren.

De voorzitter: Mijnheer Borst is tevreden met het antwoord. Dan mag mijnheer Mijnders, CDA, zijn vraag stellen.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Een beetje hetzelfde als mijnheer Borst. Inderdaad, we hebben het er als eerder over gehad van, moeten we ... Initiatief nemen is niet iets van een tool geven, een boekje van, welke eisen moet je in ieder geval aanleveren, zodat ... Of welke eisen stellen wij als gemeente überhaupt aan de participatie? Ik vroeg me af, u heeft het erover, we moeten beleid maken. Dat zal meer vanuit de gemeentekant zijn van, hoeveel zijn we zelf betrokken? Maar wordt er ook gewerkt aan een format, een boekje, een tool voor de initiatiefnemer om ook te helpen bij die participatie en aan welke eisen hij of zij moet voldoen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Daar wordt zeker over nagedacht en hoe dat vorm te geven. Of dat dan eisen zijn, dat is even ... Nogmaals, de wet schrijft nu voor dat het vormvrij is, maar we willen wel zeker met een leidraad komen, omdat zeker waar het initiatieven zijn ... Grotere partijen hebben daar vaak wel expertise, even los van wat je daarvan vindt en hoe het gaat en dat er nog verbetering vatbaar is. Maar er gaan ook kleinere initiatiefnemers komen. Die zullen ook op een zekere manier geholpen moeten worden. We willen als gemeente ook juist die initiatiefnemers goed helpen om die participatie goed te doen. U gaat denk ik binnenkort in de raad ook nog wel een van die zaken voorbijkomen, waar de initiatiefnemer heeft geparticipeerd en uiteindelijk ook tot de conclusie komt, dit gaat hem niet worden en zijn voorstel terugtrekt. Daar moeten wij mensen in faciliteren en bedrijven en misschien soms ook een beetje sturen. Daar wordt de komende maanden aan gewerkt, in zijn breedte in de participatie, maar ook de participatie in het kader van de Omgevingswet is daar een belangrijk onderdeel van. Net als net, daar zijn we heel content met alle aanbevelingen van de Rekenkamer. Onze reactie was misschien wat scherp op sommige punten, maar de aanbevelingen, die nemen we allemaal met veel genoegen over, want daar kunnen we absoluut onze winst mee doen. Dat moeten we ook doen.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders.

De heer Mijnders: Dank, wethouder, voor het antwoord. Hele korte vraag. Dat dat format, dat boekje, de regie erop, wordt dat ook nog besproken met de raad zelf? Dat is ook wat een paar keer bij de Rekenkamer op doelt, dat we ook als raad de regie moet voeren. Wordt dat gedeelte ook met raad besproken.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Het zou in het kader van de participatie natuurlijk wel teleurstellend zijn als we als college niet op dit punt participeren met uw raad. Dat zal ongetwijfeld ook met u besproken worden.

De voorzitter: Mijnheer Mijnders, tevreden met dit antwoord. Dan gaan we naar mevrouw De Wolff, ChristenUnie.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Technische vraag over iets wat u in het onderzoek zegt. Op een gegeven moment zegt het onderzoek dat meebeslissen een instrument is wat eigenlijk weinig wordt gebruikt binnen Ridderkerk. Zeker bij de onderzochte casuïstiek is die niet gezien. U geeft in een reactie aan dat dat bij deze drie projecten dan een bewuste keuze is geweest en dat het in andere projecten wel gebeurt. Wat zijn de argumenten van

een college om de ene keer wel te kiezen voor meebeslissen en de andere keer niet? In welke casuïstiek is het dan wel gebeurd?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Die afwegingen worden gemaakt op basis van of je de beslissing ook daar neer kan leggen? Want nogmaals, bij zeker ruimtelijke projecten is het een afwegen van belangen. Je hebt voorstanders en tegenstanders. Als die samen tot een beslissing moeten komen, heb je kans ook dat er niets gebeurt. Soms moet je gewoon concluderen dat wij als overheid uiteindelijk de ultieme beslissing moeten nemen. Maar zaken waar het welke gebeurt, is bijvoorbeeld de Botterhof. Daar is het bij de initiatiefnemers neergelegd en gezegd, als jullie onder die voorwaarden tot een plan komen, dat kunt u doen. Als het niet lukt, dan hadden we het weer teruggehaald. Daar is het een succes geworden en zijn de bewoners daar tot een plan gekomen. Dat is ook uitgevoerd. We doen het ook weleens in wat kleinere opzetjes. U zal het misschien kinderachtig vinden, maar voor speelterreinen worden er een aantal ontwerpen gemaakt. Uiteindelijk zeggen we tegen de buurt, zegt u het maar. Dan ligt uiteindelijk de beslissing daar om te komen tot wat het moet worden. Maar daar is het wel te overzien. Als uiteindelijk de buurt daar niet toe komt, dan moet je als overheid ... We hebben vorige week hier in de commissie met elkaar gezeten over de Geerpolder en een rotonde. Dan zie je gewoon dat een deel van de bewoners zegt, we willen wel een rotonde en een deel van de bewoners wil het niet. Dan kan je op gegeven moment zeggen, we leggen het bij de bewoners neer, maar uiteindelijk moet er wel wat gebeuren en moet je als overheid de argumenten wikken en wegen en tot een besluit komen. Het is heel erg afhankelijk van de casuïstiek op zich en of die zich daar wel of niet voor leent. Ik denk dat dat ook niet langs een lijntje te trekken is.

De voorzitter: Mevrouw De Wolff.

Mevrouw De Wolff-ter Beek: Eén doorvraag. Duidelijk antwoord. Maar is meebeslissen voor u hetzelfde als, ik weet niet of ik het goed gaan zeggen hoor, maar als de knoop doorhakken? Want volgens mij is het instrument meebeslissen wat anders als de uiteindelijke knoop doorhakken.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Als ik naar de speeltuintjes kijk, is het daar inderdaad uiteindelijk de knoop doorhakken. Bij de Botterhof is het daar ook wel geweest dat zij met een voorstel komen waar je op voorhand niet weet of het gebeurt. Uiteindelijk hou je als gemeente natuurlijk wel daar ook de regie. Komen ze er niet uit, dan beslissen wij. Maar je geeft hun wel de gelegenheid om uiteindelijk de beslissing te nemen. Of dat dan de knoop doorhakken is of meedenken, in het kader van de participatieladder zit je dan wel redelijk aan het uiterste eind natuurlijk voor die bewoners.

De voorzitter: Mijnheer Swarttouw, Leefbaar Ridderkerk.

De heer Swarttouw: Dank u wel, voorzitter. Deze lange avond een beetje meeluisterend en hopelijk ook meedenkend, vraag ik me gewoon af, is het in ... Ik hoor verschillende dingen, regie, meebeslissen en dat soort dingen. Kan het zijn dat een participatietraject niet altijd lukt vanwege het niet bekend zijn van welk mandaat iemand heeft of elk partij iemand heeft?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat kan zeker. Dat zie je ook de afgelopen jaren. Het is ook regelmatig in de raad gedeeld, dat het heel belangrijk is participatie aan de voorkant heel helder te zijn qua verwachtingen. Wat wordt er met inbreng gedaan en waar leidt het toe. Als die verwachtingen aan de voorkant niet helder zijn, dan lijdt het aan het eind van de rit weleens tot een teleurstelling. Dat hoeft dan niet zozeer op het proces te zitten als wel op hoe dat aan de voorkant is vormgegeven. Dat is absoluut enorm belangrijk. Wat de heer Démoed daarnet hier ook al zei, kijk, tenminste, ik meen dat hij het zei of dat een van de commissieleden het zei, soms leidt participatie niet tot een gewenste uitkomst. Dat kan ook een teleurstelling zijn. Dat wordt ook nog weleens toegeschreven aan het proces dan. Het is ook wel zaak om daar scherp oog voor te hebben. Maar dat kan wellicht ook voorkomen worden door aan de voorkant heel helder te zijn in wat iemand kan verwachten van het participatieproces.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op1, u hebt twee vragen.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik heb één vraag en die is dan sub.

De voorzitter: Stelt u maar al uw vragen in één keer.

Mevrouw Van Nes-de Man: De Omgevingswet komt eraan. Dat is een statement inmiddels. De Rekenkamer geeft advies van, kijk of dat er een workshop ingericht kan worden, werkatelier over de Rekenkamer. Ikzelf zou daar heel veel behoefte aan hebben en zou dan daarna dat hele delegatiebesluit nog een keer eens opnieuw in de raad of in de commissie of waar dan ook, de raad is niet direct om te bespreken, besproken kunnen worden, omdat we dan wellicht misschien nieuwe en andere inzichten hebben. Ook naar aanleiding van dit rapport van, staan we nog achter die delegatiebesluiten die we toen genomen hebben? Naarmate het natuurlijk nu echt die Omgevingswet nader komt, verdiep je je er meer in en leer je er zelf ook meer over. Dan heb ik nog een vraag. We hebben het over die participatieladder. De Blaakwoningen, welk trap van de participatieladder ziet u daarin en hoe ziet u daarin de rol van Wooncompas dan bijvoorbeeld? Want dat is ook dat eeuwige dilemma. Hetzelfde geldt voor het Oosterpark, waar natuurlijk mensen een rechtszaak hebben gewonnen op een laantje, het boompjes. Hoe ziet u dat in een participatieladder?

De voorzitter: Dat waren al uw vragen, mevrouw Van Nes? Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Als er een aanbeveling is van de Rekenkamer om een workshop te organiseren, ik heb net gezegd, we nemen alle aanbevelingen over, maar ik zag hem zo snel er niet in terugkomen. Waar het gaat om het advies en delegatie, heb ik toen we dat voorstel behandelden al aangegeven dat als wij in de uitvoering zien dat dingen niet zo handig geweest zijn, het is voor ons allemaal nieuw, dat ik dan de laatste zal zijn om dat niet zo snel als mogelijk te repareren. Dat heb ik toen aangegeven. Dat is ook nu niet veranderd. Dat gaan we doen. Maar ik vind het wat voorbarig om nu al te concluderen dat dingen anders moeten, als we 1 januari er pas mee aan de gang gaan. U haalt nu een aantal casussen aan waar dingen gebeuren. Wat ik al eerder heb aangegeven, het college is nu bezig om het hele participatiebeleid onder de loep te nemen. Daar hebben we ook nadrukkelijk ambities voor uitgesproken in ons collegeprogramma en het coalitieakkoord. Daar zijn we mee aan de gang. Daar worden alle ervaringen, die we de afgelopen jaren hebben opgedaan, in meegenomen, om tot, een waar mogelijk, nog beter participatiebeleid en participatieproces te komen. Alles wat we daarin hebben geleerd, nemen we mee en krijgt daar vorm in. Daar gaan we later met u nog over in gesprek.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Die aanbeveling over dat werkatelier was net een mondelinge aanbeveling die gedaan werd. U kunt natuurlijk zeggen van, we gaan eerst eens aan de start met het delegatiebesluit, zoals we dat nu genomen hebben. Maar er is niet zoveel mis mee, denk ik, om met elkaar nog eens te kijken en een soort verdiepingsslag te maken en kijken, al dan niet, of dat je zegt, daar willen we aanpassingen of dingen in. Want als dingen lopen en je gaat lopende het proces of halverwege de periode, of weet ik het wat, aanpassen, dan zijn er ook wel een aantal zaken fout gelopen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes, dit neigt een beetje naar een debat, want u komt over waardeoordelen. Er zijn twee raadsleden die willen stapelen. Mijnheer Mijnders als eerste.

De heer Mijnders: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp wat mevrouw Van Nes bedoelt, maar deze discussie hebben we inderdaad ook in de raad gehad. Volgens mij hebben we als raad eigenlijk twee dingen afgesproken. Dat één, na ieder geval twee jaar hebben we een grootschalige evaluatie op dit punt en daarbij heeft de wethouder, wat ik net al zeg, toegezegd als we problemen tegenkomen, dan gaan we dat eerder oppakken. Maar hebben we ook als raad toegezegd, als wij als raadsleden punten tegenkomen die misschien eerder opgepakt moeten worden, zetten we dat ook op de agenda. Ik begrijp wat u bedoelt, maar dat hebben we echt al eerder besproken.

De voorzitter: Maar daar kan u misschien in het debat met elkaar verder over spreken, want ik hoorde geen vragen. Mijnheer Borst, wat wil u stapelen?

De heer Borst: Ik had precies dezelfde opmerking, dat we die evaluatie en die monitoring hebben we al afgesproken in het delegatie- en het adviesrecht. Waar u om vraagt, helemaal mee eens, maar dat hebben we als raad al ... Dat staat al vast.

De voorzitter: Dat kan mooi in het debat. Mevrouw Van Nes.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik doe het wel verder in de raad.

De voorzitter: Prima. Dan stel ik vast dat we aan het eind van de vragenbeantwoording zijn. Ik vergis me. Mijnheer Rijdsijk heeft nog vier vragen. Excuus. Ik sla soms een blaadje om en dan ben ik dat kwijt. Mijnheer Rijdsijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks, eerst uw eerste twee maar.

De heer Rijdsijk: Dank u wel, voorzitter. De wethouder geeft aan nu van, even in mijn woorden, we zijn blij met de aanbevelingen en we gaan daarmee aan de slag. Tegelijkertijd constateerde hij ook dat de bestuurlijke reactie best wel scherp was. Althans, zo heb ik hem gelezen. Kan hij die verschillen in toon wat duiden? Aan de ene kant lijkt het toch wat meer omarmd. Dat gevoel had ik niet bij de bestuurlijke reactie. Of de wethouder daarop kan reflecteren. Mijn tweede vraag betreft, er wordt aangegeven, de aanbevelingen worden meegenomen, maar tegelijkertijd wordt er al best wel lang geknutseld aan het participatiebeleid. Want het vorige college was er ook al mee begonnen. Ik vraag me dan wel af, hoever zijn we daar nu mee? Krijgen die aanbevelingen daar dan ook een stevige plek in of wordt dat globaal meegenomen? Kan de wethouder daar iets over zeggen? Dank u.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Wat uw eerste vraag betref, u heeft het scherp aan de kant ... Het gevoel wat het bij u oproept, is voor mij ook een beetje lastig, want het één voelt wellicht wat anders dan het ander. Ik

bedoel, ik denk dat in onze reactie ook nadrukkelijk staat dat we alle aanbevelingen zullen meenemen. Tegelijkertijd constateren wij wel dat wellicht een Omgevingsvisie proces uit 2016 wel heel erg gedateerd is om te concluderen dat het nu niet goed gaat. Dat zijn een aantal punten waar wij de vinger bij hebben gelegd als college. Wat betreft een plek krijgen, ik denk dat uw raad daarin een nadrukkelijk positie heeft ingenomen. Dat is wat mij betreft ook prima, want uw raadsvoorstel geeft het college daarin ook een hele heldere opdracht mee. Zoals u gewend bent van ons, gaan we met die opdrachten zeer serieus om en zult u straks ook al die aanbeveling daar prominent in terugzien. Tenminste, als uw raad in voltalligheid het voorstel aanneemt natuurlijk, maar daar ga ik voor voorlopig maar even vanuit.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk, uw laatste twee vragen.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. De scherpe bewoordingen, dat was ook wat de wethouder zei. Mijn gevoel sloot daar bij aan. De Rekenkamer gaf ook in antwoord op de vragen aan, de wet kan straks allemaal mooi op papier staan, maar het moet wel gedaan worden. Er zijn toch ook wat conclusies getrokken dat participatie in de ambtelijke organisatie daar voldoende van doordrongen is. Hoe ziet het college dat? Welke slag gaat er nu gemaakt worden om het in de haarvaten van de organisatie te brengen? Denkt u dan ook aan het specifieke opleiden van ambtenaren, met ruimte projecten, hoe daarmee om te gaan? Mijn laatste vraag, u zei, we gaan nog met de raad uitgebreid in gesprek over dat nieuwe participatiebeleid. Het is al een tijdje bezig. Inzichten zijn wellicht ook aangescherpt. Er zijn weer nieuwe ervaringen. Komt er ook nog een moment dat inwoners daarbij betrokken worden, bij dat nieuwe beleid? Dank u wel. Of het beleid wat dan wordt voorgesteld. Dank u.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dank u wel, voorzitter. Uw vraag over de ambtelijke organisatie, dat was natuurlijk inderdaad een nadrukkelijke bevinding van de Rekenkamer. Maar je ziet ook dat dat in de aanbevelingen, waar ik denk al heb gezegd dat we die overnemen en ook mee aan de slag gaan, ook nadrukkelijk terugkomt van, vertaal het beleid naar uitvoering en rol van de gemeentelijke organisatie en zorg voor de monitoring. In de aanbevelingen wordt daar ook aandacht voor gevraagd. Met die aanbevelingen gaan we aan de slag en hopen we ook op die manier dat te laten landen. Want het zal voor iedereen duidelijk zijn dat je van alles op papier kan zetten, maar als er in de praktijk weinig van terecht komt, heb je daar niet zoveel aan. Dat onderschrijven wij en daar gaan we mee aan de slag. Ik heb op dit moment niet helder hoe het hele proces om te komen tot een nieuw participatiebeleid eruitziet en welke stappen daar nog in gezet moeten worden. Dat antwoord op die vraag moet ik schuldig blijven.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u, voorzitter. Is dat nog na te gaan hoe die stappen eruitzien en of daar ook nog betrokkenheid van inwoners inzit? Dat u daar schriftelijk op terugkomt. Dank u wel.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Dat zal ongetwijfeld na te gaan zijn. Ik zal kijken of we daar een overzicht van hebben.

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde van de vragenbehandeling. Of wil de wethouders zijn antwoord nog aanvullen? Dank voor de beantwoording, wethouder. Dan ga ik naar het laatste blokje van dit agendapunt. De

afpraak is dat het rapport van de Rekenkamer altijd ter debat naar de raad gaat. Voor welke behandeltijd? Wie biedt? Ik zie vier minuten bij de VVD. Twee bij de SGP. Drie bij het CDA. Daar zie ik ook vier minuten en drie en twee. Dat neigt naar vier minuten. We zitten te twifelen tussen drie kwartier en een uur als totaal. Dan wordt het vier minuten en een uur. Als we tijd overhouden, dat is welkom. Dan is dit agendapunt afgesloten.

8. Rechtmatigheid Jaarstukken 2022

De voorzitter: Gaan we wat mij betreft naar de staart van de vergadering. Mijn ambitie is om voor middernacht klaar te zijn. Agendapunt 8, Rechtmatigheid Jaarstukken 2022. De inzet is ter vaststelling. Er vinden even wat wisselingen plaats. Welkom aan mijnheer Leenders. Dank aan mevrouw van Mill. Het wordt wat leger op de publieke tribune. De inzet ter vaststelling. Dat kan op instemming rekenen. Dan is het woord aan wethouder Van der Duijn Schouten voor een toelichting op het raadsvoorstel.

De heer Van der Duijn Schouten: Er zijn in de afgelopen periode, bij het opstellen van de Jaarstukken en ook daarvoor, toch nog een aantal onrechtmatigheden geconstateerd. Het leek ons goed om die toch een keer nog bij uw raad voor te leggen, zodat u daar uiteindelijk wel een besluit over kunt nemen. Dat voorstel ligt nu voor. Dat maakt ook dat we in ieder geval geen risico's lopen met betrekking tot de rechtmatigheidsverklaring bij onze Jaarstukken. Die Jaarstukken heeft u inmiddels. De accountantsverklaring zit u met spanning nog op te wachten. Die komt er binnenkort ook aan.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen? Ik heb het steeds bij u, mijnheer Kooijman van de ChristenUnie. Ik ontdek ineens, er zit iemand anders. Maar welkom in ons midden. U bent de enige vragensteller. Ga uw gang. Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Dank u wel, mijnheer de voorzitter, zeg ik dan weer. Dank voor de beantwoording van de van de vragen. Waren helder voor mij. Ik had nog een aanvullende vraag op het antwoord wat is gegeven bij vraag vier. Ik had aangegeven over die marktinitiatieven. De reactie komt dat het veel marktinitiatieven zijn, waarvan de kosten niet meer verhaald kunnen worden. Dat laatste stukje dat triggerde mij dan van, waarvan de kosten niet meer verhaald kunnen worden. Dat impliceert bij mij dan dat die kosten eerst wel verhaald konden worden en nu niet meer. Maar misschien lees ik het antwoord verkeerd. Daar zou ik dan graag even een toelichting op willen nog.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: De kosten kunnen niet meer verhaald worden, omdat het project is afgesloten. Aan de voorkant worden er afspraken gemaakt over kosten en verhaal. Op een gegeven moment sluiten we een Grex af. Dan hebben we als gemeente soms toch nog dat we tegen kosten aanlopen. Die kunnen dan, of omdat de overeenkomst het niet meer toelaat of omdat het project is beëindigd, niet meer bij de initiatiefnemer neergelegd worden. Die landen dan bij de gemeente.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Maar hoor ik daar dan in ieder geval dat daar wel een verbeteropgave ligt, omdat daar beter sturing op te houden? Of zijn dit, dit kan je niet voorkomen, het zal wel zijn dat een Grex sluit en dat daarna toch nog kosten komen die niet meer verhaald worden. Of kunnen we daar nog beter op acteren, om dat te voorkomen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: Wellicht gedeeltelijk wel, maar helemaal voorkomen kunnen we het niet, want je zal altijd situaties hebben dat de Grex is afgesloten en dat er toch nog ergens kosten voorbijkomen. We proberen daar alerter op te zijn van, het was nu inderdaad bij elkaar natuurlijk bijna vijf ton. Dat is fors. Dat proberen we tot een minimum te beperken. Maar nogmaals, wat ik ook bij een van de andere vragen wel een disclaimer aangeef, wanneer u vroeg van, ga je dit naar de toekomst toe verbeteren? We zitten ook altijd met een periode tussen september, tweede tussenrapportage, en jaareinde waarin dingen gebeuren die niet meer in de normale cyclus zijn op te vangen. Maar ook hiervan, we doen ons best, want ook wij zijn hier natuurlijk per saldo eind van de rit niet blij mee.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Omdat het ter vaststelling gaat, toch nog een kleine opmerking dan, als u dat toestaat. Ik snap die laatste opmerking van de wethouder zeker wel, maar dat ging er bij mij met name om, omdat het normaal gesproken dan hebben we het over een ton of twee ton of zo waar het dan in de laatste periode nog mis op gaat. Nu zitten we ruim over de miljoen heen. Dat wil ik wel voorkomen. Maar ik ga ervan uit dat de wethouder dat ook graag wil. Dan kijk ik volgend jaar of dat ook gelukt is.

De voorzitter: Wethouder, wilt u daar nog iets op zeggen?

De heer Van der Duijn Schouten: Dat we daar ons uiterste best gaan doen om in ieder geval een lager bedrag of ... Het ultieme doel is natuurlijk dat we dit helemaal niet hoeven te doen. Dat zal duidelijk zijn.

De voorzitter: Dank u wel voor het antwoord. Ik heb geconstateerd dat er soms ook nog viereenhalf miljoen onverwacht binnenzeilt. Blijven we bij behandeling ter vaststelling? Dat is het geval. Dan zijn we aan het einde van dit agendapunt.

9. Normenkader, nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik, Control jaarplan VIC 2023, Frauderisicoanalyse en controleprotocol 2023-2024

De voorzitter: Agendapunt 9, Normenkader, nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik, Control jaarplan VIC 2023, Frauderisicoanalyse en controleprotocol 2023-2024. Ik ga maar niet tellen hoeveel onderwerpen dat zijn. De inzet is ter vaststelling. Kan de commissie daarmee instemmen? Welkom aan mijnheer Van der Waal. Hij heeft er duidelijk nog zin in. Hij zit te lachen. De wethouder is Van der Duijn Schouten. Die mag een toelichting geven op het raadsvoorstel.

De heer Van der Duijn Schouten: Dit is nieuw. U bent recent met een raadsinformatiebrief nog geïnformeerd dat wij als college al deze stuk hebben vastgesteld voor 2022, omdat daar de rechtmatigheidsverklaring nog door de accountant wordt afgegeven. Dat gaat vanaf 2023 veranderen. Gaan wij als college een rechtmatigheidsverklaring afgeven. Dat betekent dat nu de vaststelling van al deze stukken bij uw raad komt te liggen. Waar dat verschuift van een college, die u daarover informeren mag, u het nu vanaf 2023 doen, zodat wij ook vervolgens onze rechtmatigheidsverklaring op de stukken die u hebt vastgesteld kunnen afgeven. Er is een verschuiving naar aanleiding van de aanpassing in wet- en regelgeving op dat gebied.

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Wie van de commissieleden wil een vraag stellen? Mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Dan zou ik haast zeggen, al was het alleen maar om een vraag te stellen waar dat de ambtenaar dan nog een antwoord op kan geven, dat hij niet voor niks is gekomen. Maar ik vrees dat de ambtenaar hier in deze vraag geen antwoord op kan geven. Ik twijfel zelfs over de wethouder dat antwoord kan geven. Het gaat eigenlijk ook weer wederom om vraag vier en het antwoord daarop. Mijn vraag was, dat viel me gewoon op in de stukken, dat er in de bijlage werd genoemd over het privacyreglementen die een datum hadden van ver terug, waarin een paar jaar later de AVG, die echt gaat over de privacy, formeel in werking was getreden. Mijn vraag was toen, zijn die reglementen eigenlijk nog wel actueel? Dat ging niet zozeer inhoudelijk over het stuk, maar meer van, nou ik dat zie stel ik toch die technische vraag. Het antwoord is denk ik juridisch kloppend, wat ik dan krijg het. Hij is nog niet ingetrokken. Hij is nog actueel, in de zin van dat we hem nog gebruiken en opnemen in het Normenkader. Die snap ik. Maar mijn vraag achter de vraag, die blijft wel bestaan natuurlijk. Die reglementen, kloppen die nog wel? Ik ben benieuwd of de wethouder het antwoord daarop weet of anders kan toezeggen dat hij dat een keertje wil laten uitzoeken en dat we dat antwoord daarop nog een keertje toegezonden krijgen. Hoeft niet per se voor de raad, maar in ieder geval, ik ben wel benieuwd.

De voorzitter: De voorzitter heeft geen twijfel. Laten we de vraag gewoon stellen. Dan gaan we zien of er een antwoord komt en wanneer. Wethouder.

De heer Van der Duijn Schouten: U vraagt of we toe kunnen zeggen dat we het nog eens een keer uitzoeken en daarmee bij u terugkomen. Die toezegging kan ik wel doen, want dat gebeurt op dit moment al. U heeft gelijk, u krijgt een technisch antwoord, want dat is technisch ook juist. Maar de onderliggende vraag was ons ook niet helemaal ontgaan. We komen daar dan inderdaad bij u op terug. Of dat per se voor de raadsvergadering is, dat weet ik nog even niet, maar er wordt even naar gekeken.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman, ik zie u knikken. Dat heeft uw waardering. Dan mijnheer Borst. Ik zie u met uw hand zwaaien, maar ik snap dat we toe zijn aan wat beweging. Blijven we als commissie bij inzet ter vaststelling? Dat is het geval.

10. Mededelingen Gemeenschappelijke Regelingen

De voorzitter: Gaan we naar het volgende agendapunt. Nummer 10, mededelingen Gemeenschappelijke Regelingen. Zijn er vanuit het college mededelingen? Dat is niet het geval. Zijn er vanuit de commissie mededelingen? Dat is ook niet het geval.

11. Mededelingen college

De voorzitter: Agendapunt 11, mededelingen college. Zijn er vanuit het college mededelingen? Geen mededelingen.

12. Rondvraag leden

De voorzitter: Rondvraag leden. Hebben de leden aan elkaar nog vragen te stellen? Ook dat is niet het geval. Zo schiet het op.

13. Ter kennisneming: raadsinformatiebrieven

De voorzitter: Agendapunt 13, ter kennisneming: raadsinformatiebrieven. Er zijn een aantal raadsinformatiebrieven. Is er iemand die daar agendering van wil? Dat kan. Dan moet u een gespreksnotitie schrijven. Ik zie op dit moment dat er geen behoefte tot wordt geuit.

14. Ter afdoening: moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 14. Dat zijn een aantal moties ter afdoening. Is motie 2023 nummer 40, Ecologie opnemen in het raadsvoorstel afgedaan? Dat is het geval. Is motie 2022 nummer 20, veilige fietsenstallingen en bushaltes Rotterdamseweg afgedaan? Mijnheer Mijnders, CDA.

De heer Mijnders: Voorzitter, naar onze mening is puur sec de motie afgedaan. Hetgeen wat we gevraagd hebben, is ook uitgevoerd. Maar we zullen later nog wel met vragen komen op iets meer verduidelijking en, hoe zeg je dat, wanneer er bijvoorbeeld bushaltes worden gerealiseerd. Dank u wel.

De voorzitter: Waarvan akte. U zegt zelf, de motie is afgedaan. Bij deze. Is motie 2022 nummer 32 fietsbeugels recreatiegebieden afgedaan? Ook dat is het geval. Zijn alle moties afgedaan.

15. Ter afdoening: raadstoezegging

De voorzitter: Agendapunt 15, ter afdoening: een raadstoezegging. Is de raadstoezegging ID 2108 over het geluidscherm afgedaan? Dat is het geval.

Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we daarmee aan het einde van de vergadering. De ambitie om dat vandaag te beëindigen is ook gelukt. Een fijne avond voor wat er nog over is en tot de volgende keer.